

Съдържание

I Резолуции, препоръки и становища

СТАНОВИЩА

Европейски икономически и социален комитет

505-а пленарна сесия на ЕИСК, 18 и 19 февруари 2015 г.

2015/C 251/01	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за картографиране на макрорегионалните стратегии в Европа“ (становище по собствена инициатива)	1
2015/C 251/02	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Ролята на кредитните кооперации и спестовните каси в териториалното сближаване — предложения за адаптирана рамка за финансово регулиране“ (становище по собствена инициатива)	7
2015/C 251/03	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Премахване на азбеста в ЕС“ . .	13
2015/C 251/04	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Напредък в изпълнението на стратегията „Европа 2020“ и как нейните цели да бъдат постигнати до 2020 г.“ (проучвателно становище по искане на латвийското председателство)	19

III Подготвителни актове

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

505-а пленарна сесия на ЕИСК, 18 и 19 февруари 2015 г.

2015/C 251/05	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет — Стратегия и план за действие на ЕС за управление на риска в областта на митниците: справяне с рисковете, укрепване на сигурността на веригата на доставки и създаване на благоприятни условия за търговия“ — (COM(2014) 527 final)	25
2015/C 251/06	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно изискванията към пределните стойности на емисиите и към одобряването на типа на двигателите с вътрешно горене за извънпътната техника“ (COM(2014) 581 final – 2014/0268 (COD))	31

2015/C 251/07	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно работата на Европейските надзорни органи (ЕНО) и Европейската система за финансов надзор (ЕСФН)“ COM(2014) 509 <i>final</i> и относно „Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно мисията и организацията на Европейския съвет за системен риск (ЕССР)“ COM(2014) 508 <i>final</i>	33
2015/C 251/08	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Зелена книга „Максимално оползотворяване на произтичащото от традициите ноу-хау на Европа: евентуално приобщаване на неселскостопанските продукти към защитата от страна на Европейския съюз на географските указания“ COM(2014) 469 <i>final</i>	39
2015/C 251/09	Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка „Годишен обзор на растежа за 2015 г.“ (COM(2014) 902 <i>final</i>)	44

I

(Резолюции, препоръки и становища)

СТАНОВИЩА

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

505-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕИСК, 18 И 19 ФЕВРУАРИ 2015 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за картографиране на макрорегионалните стратегии в Европа“

(становище по собствена инициатива)

(2015/C 251/01)

Докладчик: г-н Etele BARÁTH

На 27 февруари 2014 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно

„Предложение за картографиране на макрорегионалните стратегии в Европа“.

Специализирана секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 3 февруари 2015 г.

На 505-ата си пленарна сесия, проведена на 18 и 19 февруари 2015 г. (заседание от 18 февруари 2015 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 166 гласа „за“, 1 глас „против“ и 6 гласа „въздържал се“.

Въведение

Към днешна дата европейският отговор на всеобщата криза, породена от финансовата криза, е недостатъчен. В редица анализи се подчертава прекомерното фокусиране на решенията върху финансовия сектор и изключително йерархичния характер на механизма за вземане на решения на Съюза, който му пречи да приеме необходимите мерки за преодоляването на социалните напрежения. Наблюдава се и значително разминаване между целите и плановете за действие на стратегията „Европа 2020“, насочени към подкрепа за дългосрочното развитие на ЕС, от една страна, и от друга страна, наличните ресурси. Повишаването на съгласуваността между различните мерки на икономическата политика днес е от първостепенно значение.

Макар и някои страни от Централна и Източна Европа да успяха в значителна степен да наваксат закъснението, различията между други държави членки се задълбочиха както по отношение на общото икономическо производство, така и по отношение на доходите и равнището на живот. Някои регионални особености само задълбочиха това явление, а в определени региони вече се появиха непоносими напрежения.

Развитието на социалната политика, необходимо във връзка с излизането от кризата, и обновените цели и програми на политиката на сближаване се нуждаят от акцентирание върху териториалното измерение на европейските политики.

Тази необходимост беше призната от новата Европейска комисия, когато стартира програмата „Ново начало“ в подкрепа на икономическия растеж, създаването на работни места и подобряването на условията на живот. Програмата на Европейската комисия означава както нови възможности, така и нови отговорности по отношение не само на същественото увеличаване на инвестиционните фондове и фондовете за развитие за периода 2015 — 2017 г. и премахването на правните и организационните пречки. Това се отнася и за макрорегионалните стратегии. Фактът, че 10-те приоритета, определени в работната програма, пряко или непряко увеличават взаимосвързаността между европейските макрорегиони и тяхното съвместно развитие, допринася също така за преразглеждане на ролята на макрорегионалната политика, както и на мястото и осъществимостта на стратегиите.

Един метод на управление от нов вид, съсредоточен върху развитието, силно децентрализиран и обединяващ по-системно икономическите и социалните партньори и отчитащ макрорегионалните стратегии, би могъл да има значителен принос за възстановяването на растежа и подобряването на ефикасността и ефективността на инвестициите ⁽¹⁾.

Благодарение на обновеното управление макрорегионалните стратегии могат да бъдат отличен инструмент за ускоряване на процесите на развитие, за укрепване на териториалното сближаване и за насърчаване на осъществяването на стратегията „Европа 2020“, като същевременно се опазва околната среда, което е не по-маловажно. Принципът на „трите не“ вече не е пречка: многогодишната финансова рамка за периода 2014–2020 г. отваря финансовите възможности, общата стратегическа рамка определя правилата, а в практиката се е наложил малък механизъм за изпълнение.

С изготвянето на това становище по собствена инициатива ЕИСК възнамерява да изпълни договореното на пленарната му сесия през есента на 2013 г. и да анализира въздействието на макрорегионалните стратегии в Европа, по-конкретно от гледна точка на гражданското общество. Става въпрос също така да се предложи начин за интегриране на тези стратегии в европейската политика за развитие.

1. Заключение и препоръки

1.1. Европейският икономически и социален комитет, след като разгледа състоянието на макрорегионалните стратегии, както и становищата и предложенията по тази тема ⁽²⁾, въз основа на получените резултати стигна до заключението, че съществува ясна необходимост от развитие на макрорегионалните стратегии на европейско равнище. Макрорегионите нямат за цел да разделят, а да обединяват.

1.2. ЕИСК препоръчва на Европейския съвет да се произнесе в подкрепа на интегрирането на макрорегионалната политика в структурата на управление на Съюза и да поиска изработването на насоки, които да са в сила за цялата територия на ЕС, с цел подготовката на макрорегионална стратегия за развитие в услуга на икономическото и социалното развитие.

1.3. ЕИСК счита, че ролята на макрорегионалните стратегии има нарастващо значение за бъдещето на Съюза. Съществуващите макрорегионални програми:

- допринесоха в политически план за появата на едно междинно европейско равнище, което понастоящем не съществува и което да може да сближи диаметрално противоположни федералистки и национални гледни точки,
- като инструмент за управление, основан на хоризонталното сътрудничество, дадоха решение на проблема за прекомерната йерархична и бюрократична концентрация,
- допринесоха за систематичното участие на гражданското общество, и по-конкретно на икономическите и социалните партньори в цялостния процес на изготвяне и прилагане на стратегиите.

1.4. Макрорегионалните стратегии могат да допринесат за повишаването на икономическата конкурентоспособност, за толкова желаното увеличаване на БВП и оттам за повишаване на европейската добавена стойност. Чрез мониторинг на базата на подходяща база данни, ефективно прилагане на принципа на партньорство и сравнителен анализ, основан на натрупания опит, тези стратегии се наложиха като ефективна политика. Например:

1.4.1. в рамките на европейския семестър би могла да се осигури по-голяма видимост на териториално равнище на осъществяването на целите на стратегията „Европа 2020“;

1.4.2. по време на средносрочния преглед на общите и конкретните цели и резултати на стратегията „Европа 2020“ би било възможно с цел по-голяма ефективност да се включат екологичните, урбанистичните и свързаните с развитието елементи на макрорегионалните сътрудничества, съдържащи се в различните „споразумения за партньорство“;

1.4.3. въз основа на 11-те стратегически цели на политиката на сближаване, определени за периода 2014 — 2020 г., укрепването на макрорегионалния контекст на планираните мерки, включени в оперативните програми, може да осигури тяхната добавена стойност, ефикасност и ефективност на европейско равнище;

⁽¹⁾ Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно управлението на макрорегионалните стратегии“, СОМ(2014) 284 final.

⁽²⁾ Предходни и предстоящи становищата на ЕИСК относно макрорегионалните райони и стратегии и свързаните с тях хоризонтални въпроси — Основни теми.

1.4.4. макрорегионалният контекст на свързаните с мрежата на населени места на ЕС програми за регионално сътрудничество в рамките на програмата за градовете може да насърчи социокултурната интеграция и възникването на условията, необходими за удовлетворяването на обществените потребности;

1.4.5. ще се създаде нов макрорегионален инструмент за опазване на околната среда и устойчиво използване на ресурсите.

1.5. ЕИСК препоръчва да се укрепи структурата на управление на европейско равнище, като гражданското общество и градските и териториалните общности бъдат привлечени да участват на всеки етап от процеса на вземане на решения, редом с групата за координация на високо равнище, състоящата се от представители на 28-те страни и отговаряща за макрорегионалното управление.

2. Обсъждане

2.1. Опитът показва, а и анализите на Комисията го потвърждават, че макрорегионалните стратегии носят европейска добавена стойност по отношение на:

- укрепването на европейската и регионалната идентичност,
- планирането и осъществяването на европейските стратегии,
- координираното използване на ресурсите.

2.2. Макрорегионалните стратегии представят нови инструменти, които отговарят на императивна потребност, предвид това, че:

- отговорите на кризата не са комплексни и трябва да се намери баланс между различните териториални и социални аспекти,
- изборите за Европейски парламент показаха, че отношенията, които Европейският съюз поддържа с гражданското общество, не винаги са подходящи,
- налага се реформа на институционалната система на ЕС (например неговата демократизация и децентрализация, укрепването на хоризонталните структури, ефективността и ефикасността на прилагането на неговите политики или на социално-икономическото партньорство).

2.3. Макрорегионалните стратегии са актуални, защото:

- изборите доведоха до формирането на нова Комисия, която определи нови приоритети и чиито основни цели, по-конкретно създаването на работни места, укрепването на растежа и ефективността на планираните от предприятията инвестиции, зависят в голяма степен от възможностите за адаптиране на регионите,
- средносрочният преглед на стратегията „Европа 2020“ се подготвя, а преразгледаните директиви би трябвало да бъдат приети през 2015 г.; би трябвало по-конкретно да стане въпрос за укрепване на макрорегионалния подход,
- е доказано, че както от гледна точка на управлението, така и от гледна точка на европейската добавена стойност — по-конкретно по отношение на опазването на околната среда (моретата) и превенцията на бедствията (защита срещу наводненията) или в рамките на икономически сътрудничества в областта на туризма и секторите, чувствителни към иновациите — вече приетите и прилагашите се в момента макрорегионални стратегии (стратегии за региона на река Дунав и за Балтийско море) разкриха нови ресурси,
- инициативите на Комисията (района на Адриатическо море, Алпите) са насочени към нови пространства и акцентират на необходимостта за държавите членки и регионите да планират макрорегионалните връзки (като отделят специално внимание на участието на трети страни в сътрудничеството),
- разкритите възможности за макрорегионално сътрудничество (Средиземноморския регион, Атлантическия бряг) в социално-икономическата област свидетелстват за значителен напредък и в политическата област, което позволи също така да се окаже съществен принос в координацията на морските стратегии и „сухоземните“ политики,
- макрорегионалните сътрудничества с исторически характер укрепват чрез големите трансгранични и линейни инфраструктури, най-вече благодарение на развитието на макрорегионалните оси от „Механизма за свързване на Европа“,

— представянето на макрорегионално сътрудничество е станало задължителен елемент от споразуменията за сътрудничество, свързани с програмния период 2014 — 2020 г.

2.4. Тъй като по характер са насочени към развитието, макрорегионалните стратегии могат да допринасят значително за укрепването и осъществяването на политиката за развитие на Съюза, по-специално когато става въпрос за инициативи, които идват отдолу. Основните области (функции), които могат да бъдат предвидени, са, както следва:

- икономическата активност на МСП,
- научноизследователската дейност, образованието, чуждоезиковото обучение, сътрудничество в областта на културата и здравеопазването,
- сътрудничеството в областта на енергетиката, опазването на околната среда, логистиката, обществените услуги (вода, отпадни води, отпадъци),
- съвместното планиране на публичните органи, регионалните институции и местните и регионалните власти,
- сътрудничеството в областта на сигурността и миграцията,
- практическите мерки за укрепване на конкуренцията на пазара (конкретно сътрудничество на пазара на работна ръка, подкрепа за МСП или създаване на фондове за развитие),
- сътрудничеството в областта на статистиката.

Става въпрос предимно за области, в които инициативите „отдолу нагоре“ в полза на интеграцията са обосновани, тъй като пряката регулаторна роля на европейските институции е незначителна.

2.5. Участниците в макрорегионалните стратегии трябва да си сътрудничат като действащи лица, натоварени с хоризонталната отговорност на техните правителства.

2.6. Макрорегионалният подход включва както във визията си, така и в инструментите си за управление насоките за обновлението на Съюза:

- неговото политическо и стратегическо управление координира участието на действащите лица от различните равнища по такъв начин, че създаването на нови институции от голям мащаб не е необходимо,
- той е в състояние да интегрира политиките и програмите от различните равнища (политиките и програмите на европейско и национално равнище, тези, свързани с териториалното сътрудничество; тези, свързани с асоциираните страни или кандидатките за присъединяване; секторните, финансовите и другите инструменти),
- координира политическите, стратегическите и финансовите инструменти с цел да осигури ефикасно и ефективно прилагане,
- насърчава премахването на регионалните граници между териториалните организации за управление и различните сектори, и накрая
- осигурява ясно разбиране на концепцията за ангажираност през целия процес на разработване и осъществяване на стратегията.

2.7. За да бъде „добро“, макрорегионалното управление трябва да разполага със следните елементи:

- капацитет за стратегическо планиране,
- надеждна, специфична за съответната територия база данни и анализаторски капацитет,
- адекватен орган за изпълнение,

- разширена система за контрол върху планирането и осъществяването,
- адекватни средства за комуникация,
- необходимия капацитет за адаптиране, и
- абсолютно необходимата прозрачност на дейностите за целите на контрола.

2.8. Съгласно определението на макрорегионалните стратегии макрорегионът:

- покрива зона, която споделя общи географски, икономически и културни характеристики,
- е изправен пред едни и същи предизвикателства и възможности, и
- в неговите рамки различните действащи лица използват засилено сътрудничество, като координират ресурсите си, за да насърчават териториалното сближаване.

2.9. В настоящата европейска практика два вида макрорегиони отговарят на това определение. И двата се характеризират с възможността да приемат участници от трети страни:

- макрорегионите от линеен вид, които в основната си част са свързани към големите инфраструктури, като тези, които се отнасят за региона на р. Дунав или регионите, разположени по дължината на коридорите, и
- макрорегионите, които покриват голямо пространство, като Балтийския или Адриатическия и Алпийския, или Средиземноморския регион и атлантическото крайбрежие.

2.10. Със създаването на Съюза историческите граници на Европа станаха виртуални от функционална гледна точка. Макрорегионалната перспектива позволява очертаването на нови функционални граници на картата на Европа. Опирайки се на макрорегионалните системи, механизмите за засилено отворено сътрудничество вече отразяват политическото управление на XXI в., което — в рамките на демократична Европа — ще насърчава обновяващо се сътрудничество в подкрепа на икономиката и приобщаващото общество, като същевременно се опазва устойчиво околната среда.

3. Общи бележки, предложения за разширяване на ролята на макрорегионалните стратегии

3.1. Възможно е да се намери баланс между новите насоки на стратегията „Европа 2020“, икономическото и финансовото управление и концепцията „отвъд БВП“, ако бъдат намалени регионалните различия и ако се следи за хармонично развитие, което отчита едновременно обществените потребности и екологичните условия.

3.2. Макрорегионалните стратегии допринасят за подобряване на териториалното сближаване, като укрепват механизмите на солидарност. Възможно е също така да се координират по-ефективно инструментите за развитие, като се отчитат териториалните особености.

3.3. Предложенията относно координираното макрорегионално сътрудничество и икономическите предимства, произтичащи от засиленото макрорегионално сътрудничество, ще допринесат за привличането на повече инвестиции както в областта на иновациите, така и в тази на значимите капацитети за производство и снабдяване.

3.4. Институционалните и икономическите мрежи и връзки в рамките на регионите могат да смекчат в значителна степен последиците от кризата, породена от глобализацията, като използват ресурсите и допринасят за изравняване на различията между регионите с различно равнище на развитие. Това е подход, в рамките на който метрополните региони и другите развити градски региони, носители на динамика на развитие, могат да играят първостепенна роля.

3.5. Макар и обединените в мрежи полицентрични метрополни региони да разкриват значителен икономически и новаторски потенциал и да са двигатели за създаване на работни места, те са също така носители на немалък риск за околната среда. Макрорегионалните стратегии могат да компенсират рисковете, свързани с изменението на климата, произтичащи от мащабното увеличаване на гъстотата на населението в градските райони, и да планират тяхното отстраняване.

3.6. Макрорегионалните стратегии могат също така да подкрепят съразмерното развитие на малките и средните агломерации, да допринасят за консолидиране на връзките помежду им и по този начин да укрепват местните и регионалните ценности.

3.7. Макрорегионалната политика може да допринесе за намаляване на териториалните и икономическите различия, като приоритетните програми на стратегията „Европа 2020“ бъдат адаптирани към различния регионален контекст.

3.8. Макрорегионалната стратегия може да бъде адекватен инструмент за конституиране на критичната маса, необходима за съчетаване на икономическите, социалните и екологичните предимства в подкрепа на развитието, което може да има особено значение в рамките на трансграничните транснационални програми.

3.9. Заради обхвата им макрорегионалните стратегии могат да допринасят за по-справедливо и достъпно развитие на услугите от общ интерес и да насърчават достъпа до информация и знания, както и условията за мобилност.

Брюксел, 18 февруари 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Ролята на кредитните кооперации и спестовните каси в териториалното сближаване — предложения за адаптирана рамка за финансово регулиране“

(становище по собствена инициатива)

(2015/C 251/02)

Докладчик: г-н Carlos TRIAS PINTÓ

На 10 юли 2014 г., в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, Европейският икономически и социален комитет реши да изготви становище по собствена инициатива относно

„Ролята на кредитните кооперации и спестовните каси в териториалното сближаване — предложения за адаптирана рамка за финансово регулиране“.

Специализирана секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 3 февруари 2015 г.

На 505-ата си пленарна сесия, проведена на 18 и 19 февруари 2015 г. (заседание от 18 февруари 2015 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 153 гласа „за“, 2 гласа „против“ и 10 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1. В прехода към нови банкови и небанкови бизнес модели (new banking business models) в областта на финансите, ЕИСК счита, че е жизнено необходимо да се запази „биоразнообразието“ на финансовата система, без това да предполага произволно прилагане на правилата ⁽¹⁾.

1.2. Банките, ориентирани към повишаване на акционерната стойност (SHV банки), трябва да се допълват ефективно с банките, ориентирани към ценностите на заинтересованите страни (STV банки), чрез дейностите си в банкирането на едро и на дребно и чрез инвестиционната си дейност. Единствено по този начин може да се постигне стабилна и ефикасна финансова екосистема, допринасяща в голяма степен за развитието на реалната икономика.

1.3. ЕИСК подкрепя категорично положените от страна на Европейската комисия усилия да отчете в новото финансово регулиране особеностите на кредитните кооперации и спестовните каси, с което се избягват нежеланите последици от единното прилагане на пруденциалните правила и възможните прекомерни административни тежести.

1.4. Независимо от това основният проблем остава адекватното прилагане на **принципа на пропорционалност** в новите регулаторни документи в банковия сектор (по-специално **Директивата за капиталовите изисквания — ДКИ IV и Регламентът за капиталовите изисквания — РКИ**), за които Базелският комитет предложи да се прилагат пропорционално, в съответствие с договорите на Европейския съюз. Това означава, че към глобалните банки трябва да се прилагат най-строгите изисквания, към паневропейските банки (със системен характер в Европа) — строги изисквания, а към националните и местните банки — най-гъвкавите изисквания (като се гарантира подходящо равнище на защита на потребителите).

1.5. Тук не става дума за безвъзмездно отпускане на привилегии на определени семейства в сектора на финансите. ЕИСК винаги е подкрепял равнопоставените условия на конкуренция и съответно призовава да се използват обективни параметри, обосноваващи приемането на специфични правила за всеки бизнес модел. В общи линии те включват икономическите и финансовите резултати, приносът към реалната икономика, управлението на риска и икономическото управление. ЕИСК предлага финансовите органи да насърчат действащите лица да спазват в по-голяма степен тези условия.

1.6. ЕИСК има за цел да постави акцент върху модела на банкиране, представляван от кредитните кооперации и спестовните каси, да подчертае неодобрението си към някои форми на поведение в сектора на финансите — включително от страна на някои дружества в този сектор, — както и да призове за укрепването на етичните стандарти и кодексите за добро управление за цялата финансова индустрия, което е задължително условие за възстановяването на изгубеното доверие.

⁽¹⁾ ОВ С 451, 16.12.2014 г., стр. 45.

1.7. ЕИСК подчертава драматичното въздействие, което продължаващата липса на кредитиране и неговото оскъпяване биха могли да окажат върху малките и средните предприятия и домакинствата. Комитетът изразява съгласие с неотдавнашните критики на Европейския парламент към позицията на Базелския комитет, която поставя под въпрос специфичните европейски инструменти за финансиране на МСП.

1.8. Ако Европа иска да се справи успешно с предизвикателствата на бъдещето и да бъде проводник на промяната (а не да я подкрепя пасивно), тя ще трябва спешно да приеме редица мерки в сферата на финансите, които да спомогнат за ефективното постигане на целите на стратегията „Европа 2020“, Актовете за единния пазар I и II, Акта за малкия бизнес, програмата COSME, Инициативата за социалните предприятия и т.н. Засилването на ролята на спестовните каси и кредитните кооперации в европейската финансова система ще бъде от ключово значение за постигането на тези цели.

2. Мястото на кредитните кооперации и спестовните каси в европейската финансова среда

2.1. В исторически план спестовните каси и кредитните кооперации имат ключова роля за развитието на икономиката, по-специално за подкрепата за селското стопанство, малките предприятия и търговията. Понастоящем те представляват около 40 % от финансовия сектор в Европейския съюз (достигайки 70 % във Франция и 60 % в Германия), като между отделните държави се наблюдават значителни различия в тяхната структура. По отношение на спестовните каси секторната концентрация в страни като Испания и Финландия контрастира със силната разпокъсаност в Германия или Австрия.

2.2. Най-общо казано, реструктурирането в банковия сектор доведе до по-малки, по-стабилни, но не толкова приобщаващи банки, тъй като през последните години лиши МСП и домакинствата от финансиране; това се случи едновременно с постоянното намаляване на клоновата мрежа и съкращаването на голям брой работни места. Този феномен може да се задълбочи, ако местните банки бъдат изхвърлени от пазара.

2.3. Като бизнес модел за банкиране на дребно, кредитните кооперации и спестовните каси предлагат елементи, които ги отличават силно от останалите банки: връзки с местната производствена тъкан; здрави корени в съответната територия; обширни търговски мрежи; близост до клиента; финансиране на конкретни сектори; близост до местните интереси и до социалните участници и солидарност.

2.4. Поради своята структура спестовните каси и кредитните кооперации по правило имат стабилна структура на активите и поемат рискове в разумни граници, като насочват инвестициите и капитализацията си в съответствие с политиките за развитие на съответната територия.

2.5. От концептуална гледна точка е целесъобразно да се посочат характеристиките, които отличават спестовните каси от кредитните кооперации:

- кредитните кооперации са частни институции, които имат две основни характеристики — те са кооперации и кредитни институции, чиято основна цел е да предоставят финансови услуги на своите членове/собственици и клиенти. Тяхното управление се основава на кооперативните принципи на демократичното вземане на решения и на участието (един човек, един глас), като значителна част от реализираната от тях печалба се заделя в резервни фондове и в задължителни социални фондове,
- спестовните каси са вид частни фондации, които имат две основни характеристики — осъществяват финансова дейност и имат социална цел. Отличителната черта на този модел е липсата на изрични собственици, въпреки че съществуват и други конфигурации, като например акционерни дружества и дружества с ограничена отговорност. Когато спестовната каса е организирана като фондация, органите ѝ на управление включват Общо събрание, в което са представени местните и регионалните корпорации, както и дружествата учредители и служителите, в зависимост от държавата. Реализираната печалба се инвестира в резерви и социални инициативи.

2.6. Данните за кредитните кооперации са достатъчно красноречиви в период на криза — нито една кредитна кооперация в ЕС не е обявила процедура по несъстоятелност. Те държат около 20 % пазарен дял от пазара на влогове, в държави като Италия, Франция, Германия или Нидерландия финансират между 25 % и 45 % от заемите за МСП и през последните години неотменно увеличават дела си при влоговете, което е важно свидетелство за доверието към този вид обединения.

2.7. Спестовните каси от своя страна продължават да играят значителна роля във финансовата система на ЕС. Така например, в Германия те държат 43 % от пазара на влогове и 39 % от кредитите; в Испания тези стойности са съответно 41 % и 42 %.

2.8. Международният валутен фонд ⁽²⁾ също изтъква основната роля на кредитните кооперации. Тези дружества, които зависят в по-малка степен от очакванията на акционерите, осигуряват надежден и сигурен отговор на нуждите на МСП и на много домакинства от кредитиране.

2.9. При все това се наблюдават изключения. Някои спестовни каси и кредитни кооперации изоставиха собствените си цели и се впуснаха в спекулативни дейности и прекомерни експанзии в други територии, като урониха репутацията си, което даде основание на някои държави да приемат регулаторни мерки, които в известна степен подкопаха този модел на банкиране.

2.10. В заключение, укрепването на капитала, постигането на подходящ размер, запазването на териториалния характер и на високите равнища на защита на потребителите трябва да вървят ръка за ръка със съхраняването на основните характеристики на един уникален предприемачески модел. ЕИСК призовава институциите на Европейския съюз да осигурят признание и подкрепа в този процес.

3. Предизвикателства пред развитието на банкирането на дребно

3.1. Кредитните кооперации и спестовните каси притежават отличителните характеристики на модел на банкиране на дребно: близост до клиента, териториална обвързаност, сътрудничество, социално призвание и др. При все това развитието на техния потенциал се обуславя от различни фактори ⁽³⁾:

- нарастващата конкуренция води до прогресивно свиване на маржовете за финансово посредничество,
- многостранната дистрибуция изисква значителни инвестиции в технологии,
- в някои случаи твърде малкият размер създава необходимост от сключване на стратегически съюзи или от сливане на институции,
- концентрацията не е безрискова и може да доведе до липса на икономии от мащаба,
- близостта на банката до клиента трудно се съчетава с географската диверсификация на международните пазари.

3.2. Независимо от посоченото по-горе, кредитните кооперации и спестовните каси продължават да играят много важна роля за осъществяването на стратегията „Европа 2020“ посредством своите финансови, социални и териториални функции, допълвана от формите на небанково финансиране (колективно финансиране, рисков капитал, бизнес ангели и др.), произтичащи от силното ограничаване на банковото кредитиране (*credit crunch*) и изискваните по-високи гаранции.

3.3. ЕИСК счита, че икономическите и паричните органи трябва да засилят мерките за улесняване на достъпа на МСП до средства и да дадат тласък на дългосрочното финансиране, като насърчават многообразието на предприятията ⁽⁴⁾ и споделянето на рисковете в сектора на финансовите услуги.

4. Социална функция в услуга на местните икономики

4.1. Финансовите и социалните функции са тясно свързани в кредитните кооперации и спестовните каси, които се характеризират със силен ангажимент към териториалното сближаване. Социалният им ангажимент и загрижеността им за общността са най-видимите за обществеността техни черти ⁽⁵⁾.

4.2. Полученият излишък се разпределя в полза на културата, социалното и здравното подпомагане, образованието и научните изследвания, художественото историческо наследство, устойчивостта на околната среда и т.н., а в случая със спестовните каси социалният дивидент се изразява в милиарди евро годишно.

⁽²⁾ *Redesigning the Contours of the Future Financial System, IMF staff position note („Преначертаване на контурите на бъдещата финансова система“)*, позиция на службите на МВФ, 16 август 2010 г. (SPN/10/10).

⁽³⁾ Banco de España: *Cooperative and savings banks in Europe: Nature, challenges and perspectives („Кредитните кооперации и спестовните каси в Европа — характер, предизвикателства и перспективи“)*, април 2011 г.; Европейска асоциация на кооперативните банки, EACB answer to the Green Paper on territorial cohesion turning territorial diversity into strength („Отговор на ЕАСВ на Зелената книга за териториално сближаване. Да превърнем териториалното многообразие в предимство“), февруари 2009 г.; WSBI-ESBG: *200 years of savings banks: a strong and lasting business model for responsible, regional retail banking („200 години спестовни каси — силен и траен бизнес модел за отговорно, регионално банкиране на дребно“)*, септември 2011 г.; ЕИСК, „Социалната икономика в Европейския съюз“, 2014 г.

⁽⁴⁾ ОВ С 318, 23.12.2009 г., стр. 22.

⁽⁵⁾ E. Castelló, „El liderazgo social de las Cajas de Ahorro“, (Е. Кастело, „Вощата социална роля на спестовните каси“), издателство FUNCAS, Мадрид, 2005 г.

4.3. Предвид необходимостта от създаване на стойност за местните икономики, подходът на ориентация към ценностите на заинтересованите страни придобива все по-голямо значение. По-конкретно, социалните банки улесняват социалното включване и териториалното сближаване, като насърчават предприемачеството и осъществяването на проекти за микрофинансиране и социално отговорни инвестиции.

4.4. Кредитните кооперации и спестовните каси играят важна роля на посредници по инструментите и програмите на ЕС. ЕИСК счита, че административните изисквания следва да бъдат опростени, за да се улесни посредническата роля на най-малките кооперативни банки по финансовите инструменти на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) — основен фактор за осъществяването на плана Юнкер. Също така е жизненоважно те да могат да засилят ролята си в прилагането на Инициативата за социално предприемачество.

5. Въздействие на реструктурирането в сектора на социалното банкиране

5.1. Неотдавна спестовните каси в Европа станаха обект на интензивно реструктуриране, което в някои страни доведе до загуба на взаимоспомагателния им характер.

5.2. Впоследствие, в резултат от световната финансова криза, бяха осъществени процеси на спасяване и оздравяване, сливания и придобивания, национализации и дори прерастване на испански спестовни каси в търговски банки.

5.3. Проблемите на корпоративното управление, повишените изисквания на новите финансови регламенти и необходимостта от приспособяване на големината на сектора към свиващия се пазар доведоха до определена концентрация в банковия сектор. Предвид трудностите пред интернационализацията на тези институции с цел увеличаване на размера им, ЕИСК подчертава, че многонационалните групи са склонни да поемат по-големи рискове.

5.4. В другата крайност, въз основа на доклада на групата Liikanen от 2012 г. и за да се реши проблемът за данъкоплатците с банките, които са „твърде големи, за да бъдат оставени да фалират“, Комисията предложи регламент за структурни мерки за подобряване на устойчивостта на кредитните институции в ЕС. Становището на ЕИСК по тази тема беше прието с голямо мнозинство ⁽⁶⁾.

5.5. В някои членове на това предложение за регламент се предвиждат изключения по отношение на капиталовите изисквания и правото на глас за кредитните кооперации и спестовните каси, тъй като те имат твърде специфични икономическа структура и собственост.

5.6. ЕИСК счита, че някои правила във връзка с отделянето на търговските от инвестиционните банки биха могли да нарушат системата на функциониране на по-малките местни банки и ежедневното им присъствие по места в подкрепа на реалната икономика, поради което изглеждат непропорционални.

5.7. Последниците от тези промени не са неутрални за европейския гражданин — те водят до намаляване на инсталираната мощност (офиси и служители), което оказва въздействие върху заетостта и финансирането за физически лица и МСП.

5.8. Накратко, ЕИСК счита, че без известна гъвкавост по отношение на спазването на новите регулаторни изисквания съществува риск кредитните кооперации и спестовните каси да прераснат в търговски банки и вследствие от това да изгубят своя специален характер, като лишат обществото от голям социален актив, изграждан в продължение на векове.

6. Стратегически варианти с оглед на бъдещите предизвикателства

6.1. Кредитните кооперации и спестовните каси допринасят за осигуряването на стабилността, платежоспособността и конкурентоспособността на европейската банкова система. Независимо от това, новите изисквания на пазара налагат да бъде намерен отговор на следните предизвикателства:

- консолидиране на модела за банкиране на дребно на местно равнище,
- задълбочаване на сътрудничеството между предприятията,
- подобряване на вътрешните им системи за управление на риска,
- приспособяване към новите регулаторни мерки по отношение на надзора и устойчивостта,
- повишаване на професионализма на техния ръководен състав,

⁽⁶⁾ ОВ С 451, 16.12.2014 г., стр. 45.

- повишаване на ефективността на управлението им,
- защитаване на капиталовите им равнища с цел избягване на изпадане в неплатежоспособност, и
- насърчаване на прозрачността и доброто фирмено управление.

6.2. Капиталът, който се генерира чрез отношения, е нематериален актив от жизнено значение в банковото дело. Затова финансовите институции в социалната икономика трябва да се възползват от своите мрежи от контакти и от вътрешната подкрепа. Финансовите органи от своя страна следва да признават ценността на тези фондове за солидарност между кредитните кооперации при прилагането на пруденциалните изисквания.

6.3. Освен това трябва да наблюдават равнищата на просрочените плащания, ситуацията на несигурност в резултат от геополитически рискове и технологични иновации (Програма в областта на цифровите технологии), които създават нова екосистема за финансовата система, в която ще трябва да се наблюдава бъдещото взаимодействие между четирима играчи — традиционните банки, новите цифрови участници, регулаторните органи и потребителите.

6.4. Би било целесъобразно те да съчетаят силата си на модел на близостта (на базата на познаването на хората и на ангажимента си към проектите на общността) с използването на ИКТ, за да подкрепят нови инициативи в помощ на възстановяването на продуктивната икономика.

6.5. Трябва да подобрят корпоративното си управление като включат подходящи структури за обучение, управление и контрол на дейността. По-конкретно следва да бъдат създадени строги кодекси за поведение, за да се гарантират професионализмът и етиката при представянето на различните интереси в органите на управление.

6.6. ЕИСК предлага да се създаде нов модел за вътрешен надзор на спестовните каси и кредитните кооперации, който да включва служителите им, представители на МСП и на други заинтересовани групи.

6.7. Те трябва да се справят с ново предизвикателство — конкуренцията извън банковия сектор за задоволяване на новите изисквания на гражданите — за да могат да продължат да се разрастват паралелно с платформите за колективно финансиране и съвместното потребление и да създават съюзи с тях.

7. Подобряване на устойчивостта и надзора на европейските банки

7.1. ЕИСК призовава за завършване на регулаторните и надзорните системи в сферата на финансите и за осигуряване на финансовите институции с достатъчен капацитет за преодоляване на бъдещи финансови кризи.

7.2. В този смисъл Европейската комисия прие делегиран регламент⁽⁷⁾, който въз основа на проект на технически стандарти, изготвен от Европейския банков орган, регулира аспекти, свързани със собствените средства, като има предвид, че капиталовите инструменти на кредитните кооперации и спестовните каси са различни. От особено значение са въпросите, свързани с ограничаването на обратното изкупуване на капиталови инструменти от първи ред в случая на кредитните кооперации.

7.3. „Единният надзорен механизъм“ и управлението на фонда за финансиране на евентуални оздравявания на банки са друг основен стълб на завършването на банковия съюз. ЕИСК счита, че този инструмент ще подсили реакцията на банките на бъдещи кризи⁽⁸⁾.

7.4. Предвид необходимостта от споделяне на рисковете, ЕИСК е съгласен, че при определянето на приноса на всяка институция към бъдещия единен фонд за реструктуриране следва да бъде отчетен нейният модел на риска. Комитетът насочва вниманието на Комисията към необходимостта от подходящо прилагане на показателите, установени с Директивата за възстановяване и реструктуриране на кредитните институции⁽⁹⁾. ЕИСК приветства факта, че е отделено специално внимание на наличието на институционална система за защита⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ Делегиран регламент (ЕС) № 241/2014 на Комисията от 7 януари 2014 г.

⁽⁸⁾ ОВ С 67, 6.3.2014 г., стр. 58.

⁽⁹⁾ Вж. директива 2014/59/ЕС.

⁽¹⁰⁾ Вж. Делегиран регламент (ЕС) № 2015/63 на Европейската комисия.

7.5. При този нов финансов сценарий ЕИСК призовава да се даде реален тласък на социалната отговорност на предприятията, етиката и прозрачността на финансите, а надзорните органи да осъществят образователна кампания за подобряване на финансовата култура⁽¹¹⁾, особено по отношение на формулите на социалната икономика, които все още са твърде непознати. В този смисъл е жизненоважно да се осигурят по-голяма роля и видимо присъствие на мрежите, които ги представляват: Европейската асоциация на кооперативните банки (ЕАСВ), Европейската федерация на европейските етични и алтернативни банки (FEBEA) и Групата на европейските спестовни банки (ESBG).

7.6. ЕИСК счита, че разработването на нови финансови инструменти за подобряване на управлението е изключително положително, но при регулирането им следва да се има предвид многообразието на финансовите участници и да им бъде осигурена стабилност, като се ограничи тежестта за финансовите институции, разполагащи с по-малко ресурси. Накратко, става въпрос за по-добро законотворчество.

8. Укрепване на модела на социално отговорното банкиране

8.1. Възстановяването на производствената тъкан, укрепването на местните икономики и решаването на социалните проблеми следва да бъдат приоритетни за ЕС. Затова ЕИСК призовава институциите да използват постоянни форуми за диалог, за да укрепят банковите модели, които свързват финансовата система с реалната икономика, носейки стабилност и богатство на териториите.

8.2. Тенденцията към създаване на все по-големи банки в резултат от процесите на реструктуриране е повод за тревога поради свързания с нея системен риск. Затова ЕИСК призовава за завръщане към традиционния бизнес (*back to basics*) в рамките на по-голяма диференциация между институциите, специализирани в търговското банкиране, и институциите, които съчетават развитието на бизнеса си с инвестиционно банкиране. Опитът показва, че многообразието, разпределянето и споделянето на рисковете са добри за европейската финансова система.

8.3. Жизнеспособността и развитието на кредитните кооперации и спестовните каси се основават на демократичното им управление и на свободата им да избират отговорно какво да правят със своите излишъци. Укрепването на финансовото посредничество в услуга на реалната икономика гарантира запазването ѝ в бъдеще, в съответствие с Целите за устойчиво развитие на ООН до 2015 г. и самата декларация на ООН от 2012 г. относно кооперациите.

8.4. Затова спестовните каси и кредитните кооперации заслужават специално отношение при прилагането на пруденциалните правила, тъй като тези институции осигуряват модела на банкиране, който искат гражданите на ЕС, основаващ се на отговорно солидарно управление⁽¹²⁾ въз основа на принципите и ценностите на социалната икономика.

Брюксел, 18 февруари 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE

⁽¹¹⁾ ОВ С 318, 29.10.2011 г., стр. 24.

⁽¹²⁾ ОВ С 100, 30.4.2009 г., стр. 84.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Премахване на азбеста в ЕС“

(2015/C 251/03)

Докладчик: г-н Aurel LAURENȚIU PLOSCEANU**Съдокладчик: г-н Enrico GIBELLIERI**

На 8 юли 2014 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно

„Премахване на азбеста в ЕС“.

Консултативната комисия по индустриални промени (CCMI), на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 28 януари 2015 г.

На 505-ата си пленарна сесия, проведена на 18 и 19 февруари 2015 г. (заседание 18 февруари), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 162 гласа „за“, 5 гласа „против“ и 10 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1. Пълното отстраняване на всички използван азбест и на всички продукти, съдържащи азбест, трябва да бъде приоритетна цел на Европейския съюз. Плановите за действие са от компетентността на държавите членки, но ЕС следва да ги координира. В това отношение ЕИСК насърчава ЕС да работи съвместно със социалните партньори и други заинтересовани страни на европейско, национално и регионално равнище за разработване и споделяне на планове за действие за отстраняване и управление на азбеста. Тези планове следва да включват: образование и информация; обучение на служителите от публичната администрация; обучение на национално и международно равнище; програми за финансиране на отстраняването на азбест; дейности за повишаване на осведомеността, свързани с отстраняването на азбеста и продуктите, съдържащи азбест (включително при отстраняването на азбест от сградите), обществената инфраструктура и обектите, в които преди са се намирили заводи за производство на съдържащи азбест материали; почистване на помещения и съоръжения в сградите с цел унищожаване на азбеста и съдържащите азбест отпадъци; мониторинг на ефективността на съществуващите правни изисквания; оценки на излагането на въздействието на азбест на служителите, които са изложени на риск и защита на здравето.

1.2. Няколко държави — членки на ЕС, са разработили регистри на сградите, съдържащи азбест. Останалите държави членки следва да бъдат насърчавани да разработват такива регистри, които биха могли да бъдат използвани за предоставяне на съответна информация, свързана с рисковете от азбеста, на работниците и работодателите преди предприемането на ремонтните работи, и биха допълнили съществуващата защита в областта на здравеопазването и безопасността, както се изисква от законодателството на ЕС. Регистрацията може да започне на местно равнище за обществените сгради и публичната инфраструктура.

Понастоящем единствено Полша е създадала план за действие с осигурено финансиране, насочен към премахването на всички все още съществуващи азбестови ресурси ⁽¹⁾.

1.3. Целта е до края на 2032 г. да бъде отстранен всичкият азбест. Вземайки този пример като образец, Европейският съюз следва да насърчава държавите членки да въведат специфични планове за действие и пътни карти на различни равнища — местно, регионално и национално. В това отношение пълното прилагане на разпоредбите на ЕС и на националните разпоредби относно азбеста също е от голямо значение. Комитетът на старшите инспектори по труда на европейско равнище и инспекциите по труда на национално равнище могат да играят важна роля, за да се гарантира постигането на тази цел.

1.4. Това, което може да се научи от полския пример, е решаващото значение на наличието на достатъчно публично финансиране за отстраняването на азбеста. Считаме също така, че организираното и структурирано отстраняване на азбеста е вид подобряване на регионалното развитие и на инфраструктурата на тези региони. Европейската комисия следва да разгледа възможността да отвори своите структурни фондове изрично за планове за отстраняване на азбеста.

1.5. Призоваваме Европейската комисия да извърши проучване на съществуващите национални подходи и системи за регистриране на азбеста, както и на тяхното финансиране.

⁽¹⁾ Министерство на икономиката на Полша, „Програма за премахване на азбеста в Полша за периода 2009–2032 г.“, Приложение към Резолюция № 39/2010 на Съвета на министрите от 15 март 2010 г.

1.6. Делата за азбестови отпадъци са само временно решение на проблема, който по този начин се оставя за решаване от идните поколения, тъй като на практика азбестовите влакна не се разпадат с течение на времето. Поради това ЕИСК призовава Комисията да популяризира системите за разрушаване на азбестови продукти (плазмена горелка, пирогазификация и др.) в съответствие с най-добрите налични техники; би следвало да се насърчават научните изследвания и иновациите за въвеждане на устойчиви технологии за третиране и обезвреждане на съдържащи азбест отпадъци с оглед на тяхното безопасно рециклиране, повторно използване и намаляване на депонирането им. Комисията следва да предвиди ефективни мерки за избягване на опасната практика азбестови отпадъци да се депонират в сметища за общи строителни отпадъци.

1.7. Финансирането от ЕС и стимулите от държавите членки, насочени към повишаване на енергийната ефективност на сградите, следва да бъдат свързани с безопасното премахване на азбеста от тези сгради. Въпреки че ЕС е разработил амбициозна политика за енергийна ефективност и се очаква преразгледаната Директива за енергийната ефективност да въведе във всяка държава членка дългосрочна стратегия за обновяване на сградите, тази политика не е съчетана със стратегии за отстраняване на азбеста. Подобно съчетаване, формулирано в последователна политика на ЕС, която включва съответните области на политиката, е силно препоръчително.

Всеки план за действие за отстраняването на азбест трябва да взема под внимание квалификациите на всички заинтересовани страни, участващи в работата/действието. Това се отнася за работниците и предприятията, координаторите по здравословни и безопасни условия на труд, както и инспекторите по труда, консултантите, инструкторите, работодателите и други. Сертифицирането на възможностите на предприятията, които ще бъдат включени в тези планове за действие, е изключително необходимо и препоръчително.

1.8. Безопасното отстраняване в голяма степен зависи от обучените работници от две категории — тези, които работят в специализирани предприятия, и тези, които са заети с професии и дейности, които влизат в контакт с азбест случайно.

ЕИСК призовава Комисията, в сътрудничество с националните органи, да предостави необходимата подкрепа за действия и инициативи, насочени към гарантиране на защитата на цялата работна сила в ЕС, с оглед на това, че малките и средните предприятия, които наемат по-голямата част от работната сила в Европа, са особено засегнати от прилагането на законодателството в областта на здравеопазването и безопасността. Доброто обучение е от основно значение в това отношение.

1.9. ЕИСК призовава Комисията да изготви, съвместно със социалните партньори и други заинтересовани страни, програми и дейности за повишаване на информираността относно свързаните с азбеста рискове и необходимостта от подходящо обучение за всички служители, които е вероятно да бъдат изложени на въздействието на съдържащи азбест материали, в съответствие с член 14, параграф 1 от Директива 2009/148/ЕО, както и да подобри информацията относно съществуващото законодателство в областта на азбеста и да предостави практически насоки относно неговото спазване, включително за гражданите на ЕС.

1.10. Законодателството на ЕС следва също така да отразява и приема резултатите от най-новите научни и медицински изследвания. Неотдавнашно проучване разкрива също, че много ниско равнище на излагане и много дълъг латентен период също могат да доведат до мезотелиома и рак на белия дроб. Поради това ЕИСК настоятелно приканва Комисията да измени Препоръка 2003/670/ЕО, за да отрази напредъка в областта на медицинските изследвания и да включи рака на ларинкса и рака на яйчниците сред свързаните с азбеста заболявания.

1.11. Следва да се гарантира, че на равнище държави членки всички случаи на азбестоза, мезотелиома и други заболявания, свързани с излагането на въздействието на азбест, се регистрират чрез систематично събиране на данни относно професионални и други заболявания, свързани с азбест, че плевралната плака е категоризирана и официално регистрирана като свързано с азбеста заболяване и че е осигурено надеждно картографиране на наличието на азбест с помощта на специални звена за наблюдение. Медицинският персонал се нуждае от подходящо обучение, за да може да изпълнява задълженията си за добро диагностициране.

1.12. Освен това институциите на ЕС следва да разпространяват или да подкрепят разпространението на най-добрите практики в областта на националните насоки и практики във връзка с националните процедури за признаването на свързаните с азбеста заболявания.

1.12.1. По-специално, трябва да се подобри активната роля на жертвите в процедурите за признаване. Трябва да им бъде осигурен достъп до необходимата информация и да им бъдат предоставени право на глас, правна, финансова и лична подкрепа. Следва да бъдат организирани асоциации на жертвите на азбест. Това може да намали личната тежест, която те поемат в рамките на тези процедури за признаване и която винаги увеличава тяхното лично страдание от заболяването.

Поради това ЕИСК:

- призовава застрахователните органи и органите в областта на обезщетяването на пострадалите лица да възприемат общ подход към признаването и обезщетяването на свързаните с азбеста професионални заболявания,
- призовава за опростяване и улесняване на процедурите по признаването,
- признава, че поради много дългия латентен период лицата, които страдат от свързани с азбеста заболявания, в много случаи не са в състояние да докажат причинно-следствената връзка между заболяването си и своето излагане на въздействието на азбест в рамките на професионалната си дейност,
- призовава Комисията да оказва подкрепа за провеждането на конференции, които предоставят на групите от лица, страдащи от свързани с азбеста заболявания, професионални консултации и подкрепа за техните членове.

1.12.2. Накрая, ЕИСК насърчава ЕК, в сътрудничество със Световната здравна организация (СЗО) и Международната организация на труда (МОТ), трети държави и други международни органи, да насърчава в световен мащаб установяването на високо равнище на здравна защита и безопасност на работното място, например като установява наличието на свързани с азбеста проблеми и поощрява решенията, водещи до опазване на здравето, както и по-доброто информирание и подкрепа на жертвите на свързаните с азбеста заболявания.

1.12.3. Предвид огромното значение на темата, ЕИСК/ССМІ ще представи настоящото становище на конференция, организирана съвместно с Европейския парламент, Комитета на регионите и Европейската комисия.

2. Въведение

2.1. Въпреки забраната на азбеста в цяла Европа ⁽²⁾ (от 1999 г., за изпълнение до 2005 г.), азбестът все още причинява смъртта на хора в Европа. Като се има предвид, че всички видове азбест са опасни и че опасното им въздействие е документирано и подлежи на регулиране, както и че въпреки забраната за използване на азбест той все още се намира в много кораби, влакове, машини, бункери, тунели, галерии, тръбопроводи в обществените и частните водоразпределителни мрежи и най-вече в сгради, включително в много обществени и частни сгради.

2.2. Според СЗО само в ЕС всяка година се регистрират между 20 000 и 30 000 случая на свързани с азбест заболявания и се очаква до 2030 г. само в ЕС да има нови над 300 000 смъртни случая вследствие на мезотелиома ⁽³⁾. Освен това се счита, че в световен мащаб всяка година умират 112 000 души от свързани с азбест заболявания ⁽⁴⁾.

2.3. Забраната на азбеста в цяла Европа ⁽⁵⁾ (от 1999 г., за изпълнение до 2005 г.) не гарантира, че на европейския пазар не се внасят продукти, съдържащи азбест. Това се отнася за широк спектър от продукти, сред които строителни материали, домакински уреди, накладки за автомобилни спирачки или термоси. Въз основа на новия подход за европейски надзор на пазара ⁽⁶⁾ ЕС може да започне действия срещу продуктите, съдържащи азбест.

2.4. На равнище ЕС съществува широкообхватен набор от законодателни актове относно азбеста във връзка със забраната, граничните стойности и защитата на работниците. Освен забраната за използването и предлагането на пазара на азбест, са установени гранични стойности и специална директива на ЕС регламентира условията на труд ⁽⁷⁾, а сертифицирането на предприятията и информирането и обучението на работниците са задължителни. Въпреки това разпоредбите на ЕС често са много общи и водят до различия при прилагането. Освен това все още липсват специфични разпоредби за равнищата на обучение за различните длъжности или разпоредби по отношение на регистрацията на източниците на азбест.

2.5. Тук следва да се спомене, че в доклад по собствена инициатива на Европейския парламент, приет през март 2013 г. ⁽⁸⁾, са описани обстойно различните проблеми и области на политиката, свързани с въпроса за азбеста, и са изброени 62 конкретни искания, насочени към създателите на политики на европейско и национално равнище.

⁽²⁾ Директива 1999/77/ЕО.

⁽³⁾ <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs343/en/>

⁽⁴⁾ <http://www.efbww.org/pdfs/Presentation%20Mr%20Takala.pdf>

⁽⁵⁾ Директива 1999/77/ЕО.

⁽⁶⁾ [^{\(7\)} Директива 83/477/ЕИО от 19 септември 1983 г., изменена с Директива 91/382/ЕИО от 25 юни 1991 г. и изменена с Директива 98/24/ЕО от 7 април 1998 г.](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0075:FIN:BG:PDF; COM(2013) 75 final, вж. по-специално член 12.</p></div><div data-bbox=)

⁽⁸⁾ Резолюция на Европейския парламент от 14 март 2013 г. относно свързаните с азбест заплахи за здравето на работното място и перспективите за премахване на всички съществуващ азбест (2012/2065(INI).

2.6. Днес трябва да се изправим срещу факта, че годишното производство на азбест в целия свят остава на същото високо равнище, въпреки че много държави са забранили използването му. Търговията и употребата на азбест просто се е преместила от индустриализираните в развиващите се държави. Процъфтяващата търговия с азбест в световен мащаб е съпътствана от силната активност на международното лоби на азбеста, което използва в своята пропаганда и услужливите изследвания на някои учени. В тази връзка следва също да се отбележи, че продължава осъществяването на европейски финансови инвестиции в производството на азбест по света. Европа също така продължава да изнася азбест, като изпраща кораби за скрап в други части на света. Трябва да отбележим също, че плователните съдове, извършващи транзитен превоз на азбест като товар, все още акостират и използват пристанищни съоръжения или временни складови помещения на територията на ЕС.

2.7. Осигуряването на равни условия по отношение на азбеста в световен мащаб е от основно значение и в този смисъл ЕС следва да играе решаваща роля за налагане на забрана на използването на всякакъв вид азбест в световен мащаб. В това отношение Европа може да предостави и на други региони по света познанията си в областта на въздействието на азбеста върху здравето, заместването му с други материали и безопасното отстраняване на азбеста. ЕС трябва да поеме по-голям ангажимент в рамките на международните институции за въвеждането на инструменти за определяне на пазара на азбест като търговия с опасни вещества и да възприеме като свой водещ приоритет включването на хризотилния азбест в приложение III към Конвенцията от Ротердам⁽⁹⁾.

3. Конкретно развитие

3.1. Според проучване, публикувано през 2011 г.⁽¹⁰⁾, значителна част от съществуващата застроена среда в ЕС е по-стара от 50 години. Над 40 % от жилищните сгради са построени преди 60-те години на XX век. Голям бум в строителството е осъществен в периода между 1961 г. и 1990 г., през който жилищният фонд в почти всички държави членки се е увеличил повече от два пъти и азбестът е бил широко използван.

3.2. Според същото проучване сградите консумират около 40 % от общото крайно потребление на енергия в Европа. Те имат най-голям дял в потреблението на електроенергия, следвани от транспорта с 33 %. В същото време ЕС е поел ангажимент за намаляване на емисиите на парникови газове с 80 % — 95 % до 2050 г. като част от своята Пътна карта за постигане до 2050 г. на конкурентоспособна икономика с ниска въглеродна интензивност⁽¹¹⁾.

3.3. Това означава, че обновяването на застроената среда предлага както значителен потенциал за подобряване на енергийните характеристики на сградите, постигайки по този начин целите на пътната карта на ЕС до 2050 г., така и уникална възможност за отстраняване на азбеста.

3.4. Това обаче изисква координиран подход и тясно сътрудничество както на равнище ЕС, така и на национално равнище по отношение на политиките и финансовите схеми. Необходими са също така иновативни финансови инструменти, за да се насърчат частните инвестиции.

3.5. В това отношение на равнище ЕС се очаква оказване на подкрепа и координиране. В допълнение, теми като обучението на работната сила, регистрацията, признаването на свързаните с азбеста заболявания са области на политиката, които трябва да бъдат координирани по-добре.

4. Развитие на национално равнище

4.1. Въпреки наличието на забрана, милиони тонове азбест все още се намират в сгради и не всички държави членки са въвели регистри, в които да е отбелязано къде се намира той и какви количества азбест е необходимо да бъдат отстранени. Ето защо не разполагаме с подходяща отправна точка за правилното третиране на всички все още съществуващи азбестови ресурси в Европа.

⁽⁹⁾ Конвенцията влезе в сила на 24 февруари 2004 г. и има следните цели: да насърчава споделянето на отговорността и съвместните усилия на страните в сферата на международната търговия с определени опасни химични вещества с оглед опазване на човешкото здраве и околната среда от потенциални увреждания; да съдейства за природосъобразната употреба на такива вещества чрез облекчаване на обмена на информация относно техните характеристики и свойства, чрез подпомагане на националните процедури по вземане на решения за техния внос и износ и чрез разпространяване на тези решения сред страните.
<http://www.pic.int/TheConvention/Overview/TextoftheConvention/tabid/1048/language/en-US/Default.aspx>

⁽¹⁰⁾ BPIE (Buildings Performance Institute Europe), *Europe's buildings under the microscope* (Европейски институт за енергийна ефективност на сградите, „Сградите в Европа под микроскоп“), октомври 2011 г.

⁽¹¹⁾ Директива 2010/31/ЕО от 17 май 2010 г.

4.2. Днес Полша е единствената държава в ЕС, която е създала общонационална програма за премахване на всички съществуващ азбест, оценена на приблизително 10 милиарда евро до 2030 г. с ясен график и съответно финансиране посредством микс от публични (държавни и европейски програми) и частни (собственици, териториални сдружения и т.н.) средства. Подобни инициативи трябва да бъдат стартирани във всички държави от ЕС ⁽¹²⁾.

4.3. Във Франция са открити 3 милиона социални жилища от фонд от 15 милиона, в които има проблеми, свързани с азбеста, а очакваните разходи за необходимата рехабилитация са 15 милиарда евро. Прогнозните разходи възлизат на между 15 000 и 20 000 евро на жилище. Строителните дейности за отстраняване на азбеста в емблематичната кула Монпарнас в Париж следва да бъдат наблюдавани внимателно.

4.4. В Обединеното кралство е в ход кампания за премахване на азбеста от всички училища. Една от причините за кампанията е повишеният процент на случаи на мезотелиома сред учителите в Обединеното кралство ⁽¹³⁾.

4.5. В Литва през 2012 г. започна програма за подмяна на съдържащи азбест покриви, изпълнявана от Министерството на земеделието, кандидатите по която са жители на села, а максималният размер на финансовата помощ за един проект не може да надвишава 6 000 латвийски лата (1 740 евро). ЕС и държавният бюджет поемат до 50 % от общите допустими разходи по проекта.

5. Действия за обучение

5.1. Един от основните проблеми е знанието — и липсата на знания — относно азбеста. Много работници са изложени на въздействието на азбест на работното си място. Това се отнася по-специално за секторите, свързани с поддръжката и обеззаразяването, но много други са потенциално засегнати (извършващите поправка на покриви работници, електротехниците, монтажниците на отоплителна техника, работниците в предприятия за рециклиране, координаторите по здравословни и безопасни условия на труд, инспекторите по труда и много други). В съществуващото законодателство вече е предвидено задължение за работодателите да осигуряват подходящо обучение за всички работници, които се излагат или за които съществува вероятност да бъдат изложени на прах от азбест или от материали, съдържащи азбест. Въпреки това, със забраната за използване на различни видове материали, познанията относно опасностите, характеристиките и външния им вид постепенно се губят. Въпреки че много държави членки са осигурили курсове за обучение на работници, извършващи дейности по разрушаване, изграждане и поддръжка, и на други лица, които работят по премахването на съдържащи азбест материали, ние все още не разполагаме с достатъчно високи стандарти, приложими в цяла Европа.

5.2. Физическата неприкосновеност е основно човешко право, предвидено, наред с другото, в Хартата на основните права на Европейския съюз. Политиките на ЕС трябва да бъдат изготвени с оглед на защитата на това право. Това се отнася преди всичко за политиките, свързани с общественото здраве, и политиките в областта на здравословните и безопасни условия на труд, но също така и в други области на политиката, засягащи възможното излагане на азбест и начините за третиране на азбеста.

5.3. Друг повод за безпокойство е въпросът за наличието на подходящи познания сред строителните инженери, архитектите и служителите на предприятия, които не са специализирани в отстраняване на азбест. ЕИСК призовава Комисията да създаде, съвместно с държавите членки, работна група, която да определи минималните изисквания за специализирани квалификации в областта на азбеста и да предостави специализирано обучение за квалификация в областта на азбеста за тези професии/работници.

5.4. Европейските социални партньори от строителната промишленост (Европейската федерация на строителната промишленост — FIEC и Европейската федерация на работниците в строителството и дървообработването — EFBWW) са разрешили този проблем, разработвайки Информационни модули за азбеста ⁽¹⁴⁾ за втората категория работници. Друг финансиран от ЕС проект (ABClean — проект по програмата „Леонардо да Винчи“) извън рамката на социалния диалог разработва някои материали за курсове за „обучение на обучаващи“ ⁽¹⁵⁾.

⁽¹²⁾ Приложение към Резолюция № 39/2010 на Съвета на министрите от 15 март 2010 г.

⁽¹³⁾ <http://www.asbestosexposureschools.co.uk/pdfnewslinks/INCREASING%20MESOTHELIOMA%20DEATHS%20AMONGST%20SCHOOL%20STAFF%20AND%20FORMER%20PUPILS%20%2017%20JAN%2015.pdf>

⁽¹⁴⁾ <http://www.efbww.org/default.asp?Issue=Asbestos&Language=EN> и: <http://www.fiec.eu/en/library-619/other-publications.aspx>

⁽¹⁵⁾ <http://www.abcleanonline.eu/Project.aspx>

6. Резултат от мини изслушването

6.1. Твърде много хора в Европа страдат от различни заболявания, свързани с азбеста. Повечето от тези заболявания са свързани с работата, но далеч не всички от тях. Домакините, които са почиствали работните дрехи на своите съпрузи, както и техните деца, също са били изложени на азбестови влакна. Кампания в Обединеното кралство е установила, че около 80 % от всички училища все още са замърсени с азбест. Това може лесно да доведе до още едно поколение жертви на азбеста, особено в светлината на последните научни изследвания относно въпроса за нивата на излагане/латентните периоди и развитието на заболявания. Излагането на много ниски дози, в съчетание с дълъг латентен период, също може да доведе до различни заболявания, свързани с азбеста. Поради това излагането на азбест е заплаха за населението като цяло в няколко държави членки.

6.2. Освен това, поради много дългия латентен период и липсата на достатъчно познания сред медицинския персонал, жертвите често не получават навременна и подходяща подкрепа и информация от доставчиците на здравно обслужване.

6.3. Безопасното депониране е важен аспект от всеки план за отстраняване. Ако този аспект бъде пренебрегнат, ще настъпи неочаквано излагане. В Швейцария, например, най-висока степен на излагане на въздействието на азбест е измерена в сектора на рециклирането.

6.4. С оглед на защитата на гражданите и работниците, наличието на функциониращ надзор на пазара е предварително условие за предотвратяване на навлизането на нови материали, съдържащи азбест, на европейския пазар.

6.5. По отношение на смъртоносния характер на всички форми на азбест ЕС действа на стабилна обща основа. В Директива 1999/77/ЕО се посочва, че „все още не е установено прагово равнище на експозиция, под което хризотилният азбест не създава канцерогенни рискове“ и че „ефективен начин за защита на човешкото здраве е забраната на употребата на хризотилни азбестови влакна и съдържащите ги изделия“.

6.6. Заболяване, свързано с азбеста може да доведе — и често води — до особено болезнена и бавна смърт. Доклад на EUROGIP⁽¹⁶⁾ и докладът по съвместен проект на EFBWW, FIEC и IBAS показваха положението във връзка с признаването и обезщетяването на свързани с азбест заболявания, както е регулирано в държавите членки от Централна и Източна Европа⁽¹⁷⁾. Въпреки че най-пряко свързаните с азбеста заболявания по принцип се признават в повечето държави членки, твърде често жертвите все още се борят — без успех — за признаването им.

Посочените по-горе доклади разкриват също така, че националните разпоредби и процедури по отношение на признаването и обезщетяването се различават значително. Подкрепата и насоките, от които жертвите се нуждаят, често не съществуват.

Брюксел, 18 февруари 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE

⁽¹⁶⁾ <http://www.eurogip.fr/en/publications-d-eurogip/130-asbestos-related-occupational-diseases-in-europe-recognition-statistics-specific-systems>

⁽¹⁷⁾ <http://www.efbww.org/default.asp?Issue=Asbestos+diseases&Language=EN>

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Напредък в изпълнението на стратегията „Европа 2020“ и как нейните цели да бъдат постигнати до 2020 г.“

(проучвателно становище по искане на латвийското председателство)

(2015/C 251/04)

Главен докладчик: г-н BARÁTH

С писмо от 25 септември 2014 г. изпълняващият длъжността министър на външните работи и министър на вътрешните работи на Република Латвия г-н Rihards KOZLOVSKIS поиска от Европейския икономически и социален комитет да изготви проучвателно становище относно

„Напредък в изпълнението на стратегията „Европа 2020“ и как нейните цели да бъдат постигнати до 2020 г.“

На 14 октомври 2014 г. Бюрото на Комитета възложи на Координационния комитет за стратегията „Европа 2020“ да подготви работата на Комитета по този въпрос.

Предвид неотложното естество на работата, на 505-ата си пленарна сесия, проведена на 18 и 19 февруари 2015 г. (заседание от 19 февруари), Европейският икономически и социален комитет определи за главен докладчик г-н Baráth и прие настоящото становище със 184 гласа „за“, 5 гласа „против“ и 6 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК изразява съгласието си с латвийското председателство, което признава фундаменталното значение на прегледа на стратегията „Европа 2020“ за насърчаване на европейската конкурентоспособност. ЕИСК споделя виждането, че съществува пряка връзка между повишаването на европейската конкурентоспособност и водещата инициатива „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“⁽¹⁾, включително огромния ефект върху промишлеността, пазара на труда и обществото като цяло, който беше подценен от Европейската комисия и Съвета. Ситуацията в момента налага необходимостта от всеобхватна средносрочна и дългосрочна визия и засилено чувство на ангажираност.

1.2. Предложените в настоящото становище на ЕИСК мерки следва да спомогнат да се гарантира, че постепенно, в рамките на няколко години, стратегията „Европа 2020“ (и впоследствие „Европа 2030“) ще се превърне в основополагаща концепция за икономическите, социалните и териториалните стратегии на ЕС в дългосрочен план, отчитаща различните ситуации в държавите членки.

1.3. Финансовата криза оказва огромно въздействие върху изпълнението на целите на стратегията „Европа 2020“, издигайки пречки и създавайки ограничения по отношение на ефективността, целесъобразността и правомерността на нейните цели и на модела на управление. Най-общо казано, сега ЕС е много по-далеч от постигането на целите на стратегията „Европа 2020“, отколкото беше през 2010 г. Стратегията понесе негативните последици на кризата.

1.4. Подробна информация за сегашната ситуация може да бъде намерена в публикуваното от Комисията проучване относно средносрочния преглед на стратегията „Европа 2020“ и в становището на ЕИСК⁽²⁾. Становището разглежда редица интересни въпроси, които следва да бъдат взети предвид с оглед на далновидните промени, които предстои да бъдат предложени при прегледа на стратегията. ЕИСК нееднократно е изтъквал, че Европа се нуждае не от напълно нова, а от по-ефективна стратегия.

1.5. Новата Комисия, която встъпи в длъжност през есента на 2014 г., публикува работната си програма, озаглавена „Ново начало за Европа“⁽³⁾.

ЕИСК е съгласен с трите стълба на работната програма:

- а) да се даде допълнителен тласък на възстановяването на европейската икономика и създаването на работни места;
- б) да се насърчи дългосрочната конкурентоспособност в стратегически области;

⁽¹⁾ За Програмата в областта на цифровите технологии за Европа вж. уебсайта на Европейската комисия <http://ec.europa.eu/digital-agenda/>

⁽²⁾ Становище на ЕИСК относно „Преглед на резултатите от стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“, ОВ С 12, 15.1.2015 г., стр. 105–114.

⁽³⁾ За работната програма „Ново начало за Европа“ вж. уебсайта на Европейската комисия http://ec.europa.eu/priorities/docs/pg_bg.pdf.

- в) да се укрепят европейският човешки капитал и физическата инфраструктура, като се постави акцент върху междусистемните връзки в Европа.

1.6. В новата работна програма се разглежда изпълнението на десетте насоки на политиката, които формират приоритетите на председателя на Комисията Jean-Claude JUNCKER. Те са от особено значение предвид факта, че някои от тях пряко подкрепят изпълнението на стратегията „Европа 2020“:

- а) План за инвестиции за Европа ⁽⁴⁾, създаване на нов рисков Европейски фонд за стратегически инвестиции;
- б) амбициозен пакет от мерки за единния цифров пазар; и
- в) първи стъпки към енергиен съюз.

1.6.1. Необходима е глобална концепция, както и стратегия за нейното изпълнение и широко информирание на обществеността. ЕИСК е на мнение, че стратегията „Европа 2020“ и Планът за инвестиции трябва да бъдат много по-тясно свързани помежду си.

1.6.2. В едно от становищата си в процес на изготвяне ⁽⁵⁾ ЕИСК разглежда до каква степен Планът за инвестиции следва да коригира основните недостатъци на стратегията „Европа 2020“, а новите финансови инструменти — да увеличат възможността целите да бъдат изпълнени.

1.6.3. ЕИСК би искал да се внесат подобрения в пакета от мерки за единния цифров пазар ⁽⁶⁾, като се предприемат решителни стъпки за изпълнение на водещата инициатива на стратегията „Европа 2020“ в областта на цифровите технологии. Подсигуряването на цифровото бъдеще на Европейския съюз е един от главните стълбове, подкрепящи конкурентоспособността на европейската икономика и определящи устойчивото развитие на едно щадящо околната среда европейско общество. ЕИСК настоява за мерки, които да гарантират, че значителното увеличение на цифровите приложения, използвани от хората в Европа, също оказва положително въздействие в сферата на труда.

ЕИСК отново изразява подкрепата си за отпускането на средства, с които да се покрие недостигът на финансиране за разширяване на широколентовите и цифровите мрежи в многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2014 — 2020 г., което беше решено от Европейския съвет ⁽⁷⁾.

1.6.4. ЕИСК отново заявява позицията си в подкрепа на въвеждането на обща европейска енергийна политика, укрепването на принципи, като адаптиране и намаляване на разликите в цените на енергията, подобряването на условията за вътрешния енергиен пазар, намаляването на енергийната зависимост от страни извън ЕС и насърчаването на възобновяемите енергийни източници.

2. Анализ на основните последици от бъдещите стъпки за подобряване на изпълнението на стратегията „Европа 2020“

2.1. Годишният обзор на растежа (ГОР) ⁽⁸⁾, публикуван в края на 2014 г., официално взема под внимание новия план за развитие, който е жизненоважен за бъдещето на Европейския съюз. Главните цели на европейския семестър, националните програми за реформи и стратегията „Европа 2020“ би трябвало най-накрая да бъдат съгласувани в една дългосрочна визия:

2.1.1. Координирани усилия за насърчаване на инвестициите въз основа на Плана за инвестиции за Европа;

- а) целта е да се осигури допълнително финансиране от поне 315 млрд. евро на равнище ЕС за инвестиции в инфраструктура, където се очаква напредъкът да донесе значителни икономически и социални ползи;
- б) да се гарантира, че финансирането достига до реалната икономика;

⁽⁴⁾ За Плана за инвестиции вж. уебсайта на Европейската комисия http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/index_en.htm

⁽⁵⁾ Становище на ЕИСК относно „План за инвестиции за Европа“, ЕСО/374 (все още непубликувано в ОВ).

⁽⁶⁾ За пакета от мерки за единния цифров пазар вж. уебсайта на Европейската комисия <http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market>

⁽⁷⁾ По време на преговорите по МФР средствата за широколентовите мрежи в рамките на Механизма за свързване на Европа бяха намалени от 8,2 милиарда на едва 1 милиард евро.

⁽⁸⁾ За Годишния обзор на растежа за 2015 г. вж. уебсайта на Европейската комисия http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/annual-growth-surveys/index_bg.htm

в) да се подобри инвестиционната среда; и

г) да се утвърди новаторска система на съфинансиране.

2.1.2. Подновен ангажимент за структурни реформи.

2.1.3. Прилагане на фискална отговорност.

2.1.4. Възможно най-ефективно използване на гъвкавостта на съществуващите правила, и

2.1.5. Жизненоважно е да се рационализира системата за управление с цел да се повиши нейната ефективност и да се увеличи общата ангажираност на държавите членки и ЕС.

3. Адаптирането на оперативните програми, които бяха изготвени въз основа на споразуменията за партньорство между Комисията и държавите членки, вече е към края си. Тъй като програмата „Ново начало“ неизбежно ще окаже въздействие върху различните национални програми както по отношение на целите, така и на инструментите, следва да се засили развитата до този момент европейска координация.

3.1. Целесъобразността, ефикасността и ефективността на начина, по който се използват структурните и кохезионните фондове, оказват голямо влияние върху рамките за прилагане на новите финансови и правни инструменти. ЕИСК предлага да бъде направен обзор на инвестициите в инфраструктура и програмите за икономическо развитие, подпомагани от фондовете, и те да бъдат приведени в съответствие с Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) ⁽⁹⁾.

3.2. Изпълнението на целите на Плана за инвестиции и на Европейския фонд за стратегически инвестиции, увеличаването на ефекта на лоста на средствата на ЕС за периода 2014 — 2020 г. и удвояването на стойността на новаторските финансови инструменти са от основно значение за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“.

3.3. ЕИСК, КР и членовете на Европейския парламент представиха редица варианти, които позволяват да се направят някои отстъпки за определен преходен период, с цел да се увеличат ресурсите и да се даде тласък на инвестициите в ЕС. Би следвало да се помисли как съфинансирането на структурните фондове от държавите членки, използвано за дългосрочни социални инвестиции (особено в областта на образованието), би могло да се изключи от изчисляването на дефицита, без да се променят правилата, в съответствие с подхода на Комисията. ЕИСК подкрепя започналата в рамките на Комисията дискуссия за прилагане на т.нар. „златно правило за финансирането“ („golden rule“), в контекста на фискалната уредба на ИПС, с оглед на това публичните инвестиции в бъдещото развитие да бъдат изключени от изчисляването на нетния дефицит на държавите ⁽¹⁰⁾.

3.4. От финансова гледна точка е важно да се потърси цялостен подход към различните видове разходи, като например системата за съфинансиране за трансевропейските мрежи ⁽¹¹⁾ и Механизма за свързване на Европа ⁽¹²⁾, както и към националните инвестиции, съфинансирани от ЕФСИ. Този въпрос трябва да бъде изяснен от Комисията.

3.5. Сред целите на стратегията „Европа 2020“, освен подобряването на дългосрочната конкурентоспособност, е важно също така структурните фондове да бъдат съсредоточени в по-голяма степен върху изпълнението на програмите в областта на околната среда или програмите, насочени към човешкия аспект, които биха могли да насърчат и устойчивото развитие на фактори „отвъд БВП“ ⁽¹³⁾. С оглед на допълнителните възможности за финансиране следва да се поставя все по-голям акцент върху „ориентираната към производството“ система на развитие и върху сферите, подкрепящи обществото, семействата и индивидуалните ценности, като образованието и здравеопазването.

4. ЕИСК твърдо вярва, че една преразгледана и подсилена стратегия „Европа 2020“ би могла да играе ключова роля в прилагането на ново европейско икономическо управление, насочено към повишаване на конкурентоспособността и към развитието.

⁽⁹⁾ За Европейския фонд за стратегически инвестиции вж. уебсайта на Европейската комисия http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/index_en.htm

⁽¹⁰⁾ Становище на ЕИСК относно „Въздействие на социалните инвестиции“, ОВ С 226, 16.7.2014 г., стр. 21–27.

⁽¹¹⁾ За трансевропейските мрежи вж. уебсайта на Европейската комисия http://ec.europa.eu/transport/infrastructure/tentec/tentec-portal/site/index_en.htm

⁽¹²⁾ За Механизма за свързване на Европа вж. уебсайта на Европейската комисия <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/connecting-europe-facility>

⁽¹³⁾ Становище на ЕИСК относно „Отвъд БВП — включване на гражданското общество в процеса на избор на допълнителни показатели“, ОВ С 181, 21.6.2012 г., стр. 14–20.

4.1. Заради променящите се приоритети и за да се гарантира успешно изпълнение на стратегията „Европа 2020“, би било полезно да има „едно гише“, което да може да осигури ефективна координация и рационализация на задачите и процедурите, като това включва и агенциите на ЕС.

4.2. Би било полезно да се обмисли възможността за създаване на „едно гише“, което да управлява и да упражнява надзор над сътрудничеството между агенциите и координацията между реалната икономика и общоевропейското и националните/регионалните равнища; друг вариант е вече съществуващ орган да бъде преобразуван за тази цел. С този подход може да се избегне припокриване и да се създадат по-добри синергии.

5. Действия за укрепване на европейското икономическо управление

5.1. Тъй като управленските връзки между краткосрочните и дългосрочните цели в стратегията „Европа 2020“ са твърде слаби, е необходимо да се предприемат най-малко следните мерки:

5.1.1. ГОР следва да включва препратка към напредъка на стратегията „Европа 2020“;

- а) семестърът следва да бъде ориентиран в по-голяма степен към повишаване на конкурентоспособността, към държавния и външния дълг, както и по-конкретно към изпълнението;
- б) разходите по линия на Кохезионния фонд на ЕС следва да се основават на националните програми за реформи, в съответствие с европейския семестър;
- в) следва да се задълбочи фискалната интеграция и да се засили борбата срещу данъчните измами; и
- г) наблюдението следва да се основава на ясни показатели и критерии за съпоставка, включително мерки „отвъд БВП“.

5.1.2. Твърде различните ситуации в държавите членки изискват гъвкавост при оценката, ясни цели и целенасочени инструменти в специфичните за всяка държава препоръки, например:

- а) структурни реформи в публичния сектор, запазване на сектора като една от основните гаранции за качеството на живот;
- б) по-добър бизнес климат за привличане на капитали;
- в) насърчаване на инвестициите в инфраструктура;
- г) подобряване на достъпа до кредитиране за МСП;
- д) създаване на необходимите условия за по-плавен енергиен преход;
- е) укрепване на образователните сектори;
- ж) по-голяма активност и по-ниска безработица, над които да се упражнява надзор на равнище ЕС ⁽¹⁴⁾;
- з) намаляване на социалните различия между и в рамките на държавите членки, като се отделя специално внимание на положението на малцинствата;
- и) борба срещу бедността и повишаване на БВП; и
- к) укрепване на социалното сближаване и намаляване на неравенствата чрез солидарност, социален диалог и колективно договаряне.

6. Усъвършенстване на концепцията за „растеж“:

- а) да се прилага в съчетание с „устойчива конкурентоспособност“;
- б) да се приемат политики, подкрепящи нова социална защита и опазване на околната среда; и ⁽¹⁵⁾
- в) да се въведе нов, общ за ЕС показател за тенденциите на пазара на труда при създаването на истински нови работни места на равнище ЕС.

⁽¹⁴⁾ Становище на ЕИСК относно „Към възстановяване и създаване на работни места“, ОВ С 11, 15.1.2013 г., стр. 65–70.

⁽¹⁵⁾ Вж. Лисабонския договор, членове 191 и 192.

7. Програма в областта на цифровите технологии за Европа

7.1. ЕИСК е съгласен с позицията на Комисията, че цифровите технологии отварят нови пътища за производство на стоки и предоставяне на услуги и променят начина, по който живеем, работим и учим⁽¹⁶⁾. Приносът на ЕИСК към изпълнението на водещата инициатива „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“⁽¹⁷⁾ и главните акценти на един амбициозен единен цифров пазар са обобщени в следните предложения:

в областта на икономиката:

- а) активно планиране на цифровото бъдеще на ЕС;
- б) широко внедряване на цифровизацията и намаляване на цифровото разделение на равнище ЕС и държави членки;
- в) цифровизиране на икономиката и развитие на научните изследвания и иновациите;

в социалната сфера:

- г) мащабно разпространение на образованието в областта на цифровите технологии, което да позволи на европейците да се превърнат в създатели и производители на цифрово съдържание;
- д) предприемане на мерки за удовлетворяване на нуждите от квалифицирана работна сила в областта на ИКТ;
- е) създаване на условия за динамична цифрова икономика и общество чрез укрепване на регулаторната среда в сферата на телекомуникациите;
- ж) преразглеждане на общата регулаторна и законодателна рамка с цел да се създадат стабилни условия за съществуващите и стартиращите предприятия;
- з) признаване на цифровия сектор като услуга от общ икономически интерес;

по отношение на цифровата среда:

- и) насърчаване на електронното приобщаване и всеобщия, равен достъп до широколентов интернет;
- й) опростяване на правилата за потребителите, които извършват онлайн и цифрови покупки, и укрепване на доверието им чрез по-голяма сигурност;
- к) подобряване на трансграничната електронна търговия;

в областта на сигурността

- л) използване на цифровите технологии за защита на хората и околната среда;
- м) ускоряване на процеса на изготвяне на законодателство въз основа на етичен подход и на мерки за укрепване на защитата на потребителите;
- н) актуализиране на правилата за авторското право;
- о) повишаване на киберсигурността с цел да се осигури защита на правата и свободите на гражданите (Харта на основните права на ЕС⁽¹⁸⁾); и
- п) защита на децата и уязвимите потребители от киберпрестъпления.

7.2. Развитието на цифровите технологии и значителното разрастване на областите на тяхното приложение оказва въздействие върху почти всички сектори на икономиката като част от мащабните структурни промени. Тези процеси оказват въздействие върху хората не само в качеството им на потребители, но най-вече по отношение на техните работни места. Освен че повишават автономността и гъвкавостта, цифровите технологии оказват натиск за повишаване на ефективността на работното място, което води до значителни разходи за засегнатите лица, а в някои случаи — до загуба на работните им места. С оглед на това ЕИСК счита, че фактическото изключване на тези въпроси от почти всички инициативи на Програмата в областта на цифровите технологии за Европа представлява сериозен пропуск; Комитетът призовава за промяна на нагласите в това отношение и ще заяви своята позиция по този въпрос в становище по собствена инициатива⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁶⁾ Становище на ЕИСК относно „Въздействие на бизнес услугите в промишлеността“, ОВ С 12, 15.1.2015 г., стр. 23–32.

⁽¹⁷⁾ Становище на ЕИСК относно „Цифровият пазар като двигател на растежа“, ОВ С 229, 31.7.2012 г., стр. 1–6.

⁽¹⁸⁾ http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

⁽¹⁹⁾ Становище на ЕИСК относно „Въздействие от цифровизацията върху услугите и заетостта“, ССМІ/136 (все още непубликувано в ОВ).

8. Към ново, ориентирано към развитието икономическо управление

8.1. Стъпки в посока на ориентирано към развитието управление:

- а) укрепване на управлението както на равнище ЕС, така и на равнище държави членки;
 - б) препотвърждаване на необходимостта от стратегията „Европа 2020“ чрез по-тясното ѝ хармонизиране с политиките на ЕС в рамките на европейските стратегии;
 - в) допълване на икономическата координация като част от европейското управление чрез укрепване на неговите ориентирани към развитието институционални и финансови рамки;
 - г) засилване на дългосрочната стратегическа координация в рамките на стратегията „Европа 2020“ както по време на определянето на целите, така и при тяхното изпълнение;
 - д) извършване на всеобхватна териториална оценка на обновената стратегия „Европа 2020“;
графика „Ориентирано към развитието управление“ — графиката е достъпна на следния линк:
<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.europe-2020-opinions.34752>
 - е) укрепване на веригата на стойност посредством междусекторни и секторни политики;
 - ж) засилване на териториалното сътрудничество;
 - з) укрепване на управлението чрез участие на организираното гражданско общество;
 - и) признаване на потенциала на ЕИСК при координацията на многостепенното сътрудничество между реалната икономика и организирани социални и институционални партньори.
9. За да бъде „добро“, ориентираното към развитието управление трябва да включва следните елементи:
- а) изграден капацитет за стратегическо планиране;
 - б) изпълнителни правомощия за по-добра координация и сътрудничество;
 - в) цялостна система за наблюдение както на планирането, така и на изпълнението;
 - г) надеждна база от специфични данни за съответните цели, притежаваща необходимия аналитичен капацитет;
 - д) адекватни ресурси за комуникация;
 - е) необходимия капацитет за адаптиране, и
 - ж) прозрачност на дейността с цел да се осигури отчетност.

Брюксел, 19 февруари 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

505-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕИСК, 18 И 19 ФЕВРУАРИ 2015 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет — Стратегия и план за действие на ЕС за управление на риска в областта на митниците: справяне с рисковете, укрепване на сигурността на веригата на доставки и създаване на благоприятни условия за търговия“

(COM(2014) 527 final)

(2015/C 251/05)

Докладчик: г-н Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER

Съдокладчик: г-н Jan SIMONS

На 1 октомври 2014 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет — Стратегия и план за действие на ЕС за управление на риска в областта на митниците: справяне с рисковете, укрепване на сигурността на веригата на доставки и създаване на благоприятни условия за търговия“

COM(2014) 527 final.

Специализираната секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 2 февруари 2015 г.

На 505-ата си пленарна сесия, проведена на 18 и 19 февруари 2015 г. (заседание от 18 февруари 2015 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 141 гласа „за“, 1 глас „против“ и 4 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК приветства съобщението на Комисията относно стратегията и плана за действие за управление на риска в областта на митниците. За правилното прилагане на стратегията митническите органи следва да си сътрудничат помежду си, но също и с други държавни органи (като например свързаните със здравни услуги и потребление и правоприлагащите органи посредством съдебното сътрудничество).

За ЕИСК е важно да се гарантира ефективното прилагане на митническите правила на Европейския съюз и правилното функциониране на механизмите за сътрудничество, предвидени в правото на Съюза.

1.2. За интегрираното управление на риска от страна на митниците е необходимо също така да се хармонизира и съгласува прилагането на други политики. Държавите вече разполагат с официални данни в тези области, поради което е необходимо да споделят и обменят информация, особено посредством оперативната съвместимост на официалните данни, свързани със сериозни рискове.

1.3. При приемането на свои правила и допълването на собствените си разпоредби ЕС следва да се опира на правилата в Сборника за управлението на риска и други стандарти на Световната митническа организация (СМО), така че митническите му правила да бъдат в съответствие с по-голямата част от съществуващата уредба по въпроса.

1.4. Съгласно цел 3 на плана за действие следва да бъде ясно определено кой, кога и къде ще извършва проверки, в съответствие с картата за равнищата на риск, която се очаква да бъде приета от Комисията като мярка за прилагане. За тази цел, като се има предвид значимостта на това действие, то трябва да бъде приложено приоритетно.

1.5. Предвид факта, че е приоритетно да се гарантира единното прилагане на митническите правила на ЕС, цел 5 от този план за действие също е много важна, тъй като цялата стратегия се опира на насърчаване на сътрудничеството между националните органи във връзка със спазването на правилата и разкриването на нередностите и обмена на информация между националните и европейските администрации.

1.6. Комитетът подчертава, че при изготвянето на стратегията трябва да се вземат предвид отличителните черти на митническите практики в държавите членки, като размера на съответните търговски потоци, обеми и практики, но тези практики трябва да са съвместими и да отговарят на принципите на законодателството на Съюза.

1.7. ЕИСК изразява съгласие с отдаденото в съобщението значение на сътрудничеството между Комисията и държавите членки, но би искал да подчертае също така значението и ролята, която могат да играят другите социални партньори, участващи в стратегията.

1.8. Въпреки че този въпрос се загатва в съобщението, без да се разглежда пряко, Комитетът призовава за по-голямо популяризиране на пилотни проекти по места, което ще засили ролята на участващите партньори, а оттам ще насърчи и допълнителни частни инвестиции, което ще е от полза за предложената в съобщението стратегия чрез насърчаване на иновациите.

2. Въведение

2.1. Управлението на риска е основен принцип на съвременните методи за митнически контрол. Митническите администрации въвеждат механизми за анализ и преглед с цел да се гарантира ефективността на процедурите за контрол на цялата митническа територия. Процедурите трябва да бъдат редовно преразглеждани и коригирани, ако е необходимо, за да се отговори на нови потребности.

2.2. Въз основа на управлението на риска митническите администрации се стремят да установят подходящ баланс между борбата срещу измамите и необходимостта минимално да се възпрепятства законното движение на стоки и лица и да се поддържат възможно най-ниски разходи.

2.3. С оглед на невъзможността да се контролира понякога значителна част от стоките програма SAFE поставя основата на механизма на т.нар. „одобри икономически оператори“ (ОИО), който се състои в акредитиране на предприятия чрез предварителен одит като надеждни партньори по митнически въпроси. За тази цел органите трябва да разбират напълно дейността на икономическите оператори, да получат ясна представа за техните бизнес процеси, за бизнес средата, в която функционират, и да имат постоянен достъп до тяхната счетоводна документация. В ЕС Регламент (ЕО) № 648/2005⁽¹⁾ предвижда в член 5а статут на „оторизиран икономически оператор“ и предоставянето му. Според икономическите оператори покриването на това условие е необходимо, за да функционират добре на пазара.

2.4. В Европейския съюз „митническият съюз“ се разглежда в ДФЕС като изключителна компетентност на Съюза, също както процедурите и митата за внос и износ. Тази политика е утвърдена като наднационално право и това е залегнало в първичното законодателство под заглавие „Свободно движение на стоки“ в членове от 28 до 37. Но понастоящем на митниците се възлагат и все повече други задачи. Всъщност има три стълба: данъчната система, сигурността и надзорът на нетарифните мерки. Една част, например, е уредена в член 87 от ДФЕС относно полицейското сътрудничество, което не е от изключителната компетентност на ЕС.

2.5. Със съобщение на Комисията от януари 2013 г.⁽²⁾ беше представено въвеждането на общ подход за интегрирано управление на риска при входните и изходните пунктове на митническия съюз, което позволява да бъдат постигнати следните цели:

- по-добро разпределение на човешките и финансовите ресурси, като се съсредоточават там, където е необходимо,
- пълно и единно прилагане на митническите разпоредби на ЕС,
- интегрирана система за сътрудничество между органи, оператори и превозвачи, и
- опростяване на практиките и намаляване на сроковете и разходите по сделките.

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 648/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 13 април 2005 г. (ОВ L 117, 4.5.2005 г., стр. 13) и в други законодателни актове, като Регламент (ЕО) № 2454/1993 (ОВ L 253, 11.10.1993 г., стр. 1).

⁽²⁾ СОМ(2012) 793 final.

2.6. ЕИСК се обяви⁽³⁾ в подкрепа на това съобщение от 2013 г., определяйки като изключително важно наличието на общ подход за управление на риска в областта на митниците и сигурността на веригата на доставки, за да се гарантира единно и недискриминационно прилагане на законодателството на ЕС от страна на съответните органи в целия митнически съюз.

2.7. На 18 юни 2013 г. Съветът прие заключенията относно укрепването на сигурността на веригата на доставки и управлението на риска в областта на митниците, като прикани Комисията да представи съгласувана стратегия. ЕС споделя общите стратегически цели за защита на сигурността и целостта на веригата на доставки, безопасността на гражданите и финансовите интереси на ЕС и неговите държави членки, както и целите за улесняване и ускоряване на законната търговия с цел насърчаване на конкурентоспособността.

2.8. Настоящият преработен Митнически кодекс, приет с Регламент № 952/2013⁽⁴⁾, включва не само управлението на риска като специфична функция на митниците, но внася и функцията „наблюдение“ в основата на системата — регламента за Общата митническа тарифа. Включването на управлението на риска в Митническия кодекс засилва сътрудничеството и обмена на информация между националните митнически и други органи и Комисията, като понякога дори ѝ се предоставят изпълнителни правомощия за тази цел.

3. Съобщението на Комисията

3.1. Комисията представи нова стратегия за подобряване на управлението на риска в областта на митниците в Европейския съюз, заедно с подробен план за действие, с които ще управлява по-ефективно нарастващия търговски обем с все по-сложни международни вериги за доставки.

3.1.1. В плана за действие са изложени подробно редица мерки по всяка от целите. Мерките са насочени към отстраняването на пропуски с цел постепенно укрепване на капацитета на митниците на Европейския съюз и утвърждаване на по-систематично сътрудничество с другите органи, икономическите оператори и международните търговски партньори, включително в някои случаи подкрепа и разработване на международни правила и стандарти.

3.1.2. Комисията се стреми да осигури допълване и съгласуваност с други инициативи на Съюза както в областта на митниците, така и в други политики, като например инициативи, свързани с транспорта, безопасността или защитата на правата върху интелектуалната собственост.

3.2. Митниците използват управлението на риска, за да извършват ефективни и ефикасни проверки, да избягват неоправдани нарушения на законната търговия и да използват ефективно ресурсите, като организират тези ресурси и дават приоритет на областите, които представляват по-голям и по-сериозен риск.

3.3. Стратегията се отнася до управлението на риска и контрола на стоките, които се въвеждат в Съюза, напускат го или преминават транзитно през него, като се отчитат специфичните им характеристики, нивото на риска и разходите. Това изисква наличието на способност за идентифициране, оценка и анализ на всички заплахи и рискове, свързани със стоките и тяхното движение.

3.3.1. Според съобщението принципите, залегнали в основата на управлението от страна на ЕС на свързания с митниците риск във веригата на доставки, са следните:

- предварителен контрол с оценка, когато е необходимо,
- сътрудничество между различни органи,
- координиран многостепенен подход, и
- ефективно използване на ресурсите.

3.3.2. С цел подобряване на ефективността и ефикасността на рамката за управление на риска на равнището на Съюза Комисията и държавите членки следва да си сътрудничат за насърчаване на управлението на риска в областта на митниците на различните равнища на ЕС с оглед приемане на необходимите мерки, а именно:

- повишаване на качеството на данните и регистрите,

⁽³⁾ ОВ С 327, 12.11.2013 г., стр. 15.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 г. за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 10.10.2013 г., стр. 1).

- гарантирано наличие на данни за веригата на доставки и обмен на информация, свързана с риска, между митническите органи,
- прилагане на мерки за контрол и смекчаване на рисковете, когато е необходимо,
- укрепване на капацитета,
- насърчаване на сътрудничеството между органите и обмен на информация между митническите и други органи на равнището на държавите членки и на Съюза,
- подобряване на сътрудничеството с търговския сектор, и
- оползотворяване на потенциала на митническото сътрудничество на международно равнище.

3.3.3. В съобщението се разглеждат средствата за постигане на всяка от целите на стратегията, така че това сътрудничество между Комисията и държавите членки да доведе до приемането на необходимите мерки.

4. Общи бележки

4.1. ЕИСК подкрепя съобщението на Комисията и определя като изключително важно наличието на по-колективен подход за управление на риска в областта на митниците и сигурността на веригата на доставки, за да се гарантират правната сигурност и единното прилагане на европейските митнически разпоредби, което ще улесни свободното движение на стоки.

4.1.1. Предлага се укрепване и прилагане на някои напълно утвърдени митнически инструменти между националните органи, Комисията и икономическите оператори, като се въвежда функция за управление на риска, допълваща съществуващите за прилагане на митнически тарифи, търговски мерки и статистически цели.

4.2. Планът за действие на Комисията предвижда цели и средства за постигането им, които ще повишат митническия капацитет на Съюза и ще установят по-системно сътрудничество с други органи, включително с икономическите оператори или дори с международни търговски партньори.

4.2.1. Подходът на допълване с други компетентни органи, участващи в движението по веригата за доставки, трябва да бъде изрично посочен. Доброто прилагане на стратегията за развитие изисква по-тясно и по-ефективно сътрудничество между митническите органи на международно равнище, както и между митническите и други публични органи, като например органите в областта на здравеопазването и тези за потребителите.

4.2.2. Т.нар. „официални данни“, въпреки че вече съществуват на национално равнище във връзка с различни видове граничен контрол, се управляват посредством информационни системи (външен контрол върху здравето на човека, животните и растенията, фармацевтични и козметични продукти и др.). Тези данни обаче не са централизирани, нито се обменят. Подобен инструмент би подобрил функционирането на системата и би улеснил работата на митницата, тъй като представя данни за свързания със стоките риск по цялата верига на доставките.

4.2.3. Транснационалното измерение на заплахите, а оттам и на противодействието им подчертава необходимостта да се обединят „официалните данни“, които вече съществуват на национално равнище. Поради това се предлага определяните на равнището на Съюза критерии да се опират на общи международни стандарти и да се допълват с действия на Съюза. Ето защо ЕИСК изтъква необходимостта от оперативна съвместимост на данните, за да се гарантира ефективното прилагане и изпълнение на посочените в стратегията мерки, тъй като транснационалното измерение подчертава нуждата от обединение на „официалните данни“, които вече се събират на национално равнище.

4.2.4. По принцип, с оглед на укрепването на административното сътрудничество при използването на система за установяване на риска, ЕИСК поддържа мнението, че използваната система следва да се основава, наред с другото, на следните принципи:

- свързаните с риска мерки, критерии и стандарти, както и техните изменения, които служат за правилно установяване на продуктите, носещи риск, следва да бъдат обхванати от митническата система за управление на риска (CRMS), създадена с Регламент (ЕС) № 952/2013, като се вземат под внимание системите за ранно предупреждение и законодателството за защита на данните,

- насърчават се връзки с всички други системи в тази област, като тези, разработени по силата на Регламент (ЕО) № 515/1997 на Съвета ⁽⁵⁾,
- използване на основните принципи на информационната система на вътрешния пазар (ИМ), като се има предвид, че системата съдържа инструменти, които вече са били оценени, и адаптирането им към митниците,
- мерки, критерии и стандарти за определяне на степени на риск във връзка с продукти, материали, маршрути, произход или други фактори за определяне на риска с помощта на системата ТАРИК, за да се изтъкнат по-значимите рискове, доколкото е възможно и когато е осъществимо.

Освен това ЕИСК отново посочва необходимостта административните органи да обменят информация.

4.2.5. Що се отнася до допълващия характер на предвиденото в стратегията сътрудничество, ще трябва да се вземат под внимание и съответните инициативи на политиката в областта на безопасността на продуктите, здравето на животните, безопасността на храните и фуражите, опазването на околната среда и свързаните инициативи в областта на правата върху интелектуалната собственост (ПИС). ЕИСК счита за много важен обменът на информация във връзка със сериозни проблеми за общественото здраве и околната среда, както и със сигурността и защитата на гражданите.

4.3. В Сборника за управлението на риска в областта на митниците и други правила на Световната митническа организация (СМО) би било целесъобразно критериите, които се определят на равнището на Съюза, да се опират на тези общи стандарти и да ги допълват за целите на ЕС.

4.4. Положително е, че програмите за отговорен икономически оператор (ОИО) свързват тази структура с управлението на риска, предвид продължителния процес на оценка, на който подлежат операторът и неговата среда в процеса на издаване на сертификата в съответствие с опростяването на митническите процедури, до което води сертификатът.

4.5. При прилагането на мерки за контрол и смекчаване на рисковете, когато са необходими, би трябвало да се вземе под внимание методологията, предложена в сборника, изготвен от Световната митническа организация.

4.6. При изготвянето на картата на степените на риск, която ще бъде приета от Комисията, предварителната навременна и прозрачна консултация с експерти на държавите членки и след изслушване на икономическите оператори съгласно член 50, параграф 1 и член 284 от Кодекса, третата цел на плана за действие би трябвало да бъде допълнително уточнена, за да се изясни точно кой, кога, в кой момент и върху какъв обект извършва предварителната оценка при необходимост. Всъщност това би трябвало да е първото действие, което да бъде завършено; по този начин ще има по-голяма яснота при прилагането на другите планове за действие и при оценката на риска, както и по-голяма правна сигурност.

4.7. Петата цел на плана за действие също е изключително важна, тъй като основна ос на стратегията е насърчаването на сътрудничеството и обменът на информация между националните органи и органите на Съюза — въпрос, на който ЕИСК винаги е отдавал голямо значение. За по-голяма краткост ЕИСК припомня препоръките си по този въпрос в параграфи 1.9 и 1.10 и в параграф 4 „Управление на риска на веригата на доставки“ в становището си от 2013 г. относно по-структурирано и системно сътрудничество между митниците и другите власти, работещи на вътрешния пазар, както и последователно и координирано прилагане на мерките в плана за действие.

4.8. ЕИСК отново заявява, че тази стратегия за управление на риска не следва да пречи на държавите членки да прилагат митническото законодателство, за да могат те и занапред да отчитат обема на съответните търговски потоци, запазвайки съгласуваността на общностното право.

4.9. В този контекст ЕИСК счита, че е възможно да се поддържа високо ниво на защита и да се засилят мерките от страна на държавите членки за улесняване на търговията, с намаляване на административната тежест чрез насърчаване на процедури без документи на хартиен носител, опростяване на процедурите и прилагане на статута на одобрен оператор.

4.10. Важно е да се насърчава тясното сътрудничество с други министерства и национални изпълнителни органи, компетентни в тази област, включително за да се сведе до минимум възможната тежест, включително административна, за търговските оператори. В този смисъл Комитетът препоръчва да се вземат под внимание основните принципи на информационната система за вътрешния пазар. Ако в крайна сметка се избере хармонизация, митническо сътрудничество или комбинация от двата подхода, предложенията следва да се основават на най-добрите практики, а не на осреднено европейско равнище.

⁽⁵⁾ ОВ L 82, 22.3.1997 г., стр. 1.

4.1.1. Комитетът настоява при формулирането и изготвянето на стратегията да се вземат предвид предстоящите изменения на Регламент (ЕО) № 515/97 относно взаимопомощта в областта на митническите въпроси (предложение COM(2013) 796) предвид огромното сходство с разглежданите в него въпроси.

4.1.2. ЕИСК подчертава необходимостта от по-голямо популяризиране на пилотните проекти, насърчайки прилагането им, за да се стимулират заинтересованите страни да играят по-важна роля. Това би могло да улесни частните инвестиции, като по този начин ще продължи осъществяването на напредък в разглежданата в съобщението стратегия, насърчайки иновациите.

5. Специфични бележки

5.1. В посочените от Комисията дейности за подкрепа и разработване на международни правила и стандарти, за които става дума в параграф 3.1.1, следва да бъде възможно насърчаването на стандарти за митническа пломба, която би позволила да се правят проверки чрез автоматизирани системи, за да бъдат включени в регулаторната рамка на Световната митническа организация за повишаване на сигурността и улесняване на глобалната търговия (стандарти SAFE).

5.2. В стратегията не се споменават нито рискът от измама в информацията, нито възможността за „възползване“ от добрата репутация (т.нар. *identity tag*). Управлението на риска трябва да позволи на митническите органи да откриват измами в информацията и злоупотреби с добрата репутация, за да се възпрепятства вносът на фалшифицирани и опасни стоки.

5.2.1. Въпреки че Комисията вече е посочила това в цел 6, Комитетът призовава за по-ясно разрешаване на пилотни проекти, предназначени да внедряват нововъведения в системите за контрол — разбира се, при редица условия — и ако бъдат постигнати положителни резултати, да се разрешава и последващото им прилагане.

5.3. Според Европейската комисия новата стратегия ще допринесе за по-ефективно управление на нарастващия обем на търговията с нейните все по-сложни международни вериги за доставка (параграф 3.1) и поради това следва да включва висока ефективност на управлението, което ще доведе до усъвършенстване на веригата на доставки.

5.4. ЕИСК изразява съжаление, че в представената стратегия Комисията обмисля единствено сътрудничеството между държавите членки и Комисията, без да вземе предвид препоръките, направени в предишни становища, по отношение на необходимостта от сътрудничество с икономическите оператори.

Брюксел, 18 февруари 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно изискванията към пределните стойности на емисиите и към одобряването на типа на двигателите с вътрешно горене за извънпътната техника“

(COM(2014) 581 final – 2014/0268 (COD))

(2015/C 251/06)

Единствен докладчик: г-н Brendan BURNS

На 12 ноември 2014 г. и на 19 февруари 2015 г. съответно Европейският парламент и Съветът решиха, в съответствие с член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултират с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно изискванията към пределните стойности на емисиите и към одобряването на типа на двигателите с вътрешно горене за извънпътната техника“

COM(2014) 581 final — 2014/0268 (COD).

Специализирана секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 2 февруари 2015 г.

На 505-ата си пленарна сесия, проведена на 18 и 19 февруари 2015 г. (заседание от 18 февруари), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 164 гласа „за“, 1 глас „против“ и 3 гласа „въздържал се“.

1. Препоръки

1.1. Поради факта, че въвеждането на оборудване за извършване на изпитвания и разработването на процедури за изпитвания на „показателите във връзка с емисиите при експлоатация на двигатели“ е нова концепция за извънпътната подвижна техника (наричана по-долу ИПТ), ЕИСК препоръчва да бъдат проведени всеобхватни пилотни програми за всички типове двигатели и техника, за да се провери дали е възможно да се инсталират необходимите инструменти. В рамките на тези програми следва също така да се проучи дали не е по-подходящо използваният в техниката двигател да бъде изпитан върху изпитвателен стенд, ако измерването директно върху техниката се окаже твърде сложно.

1.2. Предвид сериозните опасения за общественото здраве, свързани с наночастиците в резултат от горивните процеси, и високото ниво на защита, което може да се постигне чрез изпълнение на предлагания етап V за двигателите в ИПТ, и като се има предвид консенсусът по предложението на Комисията, изразен от всички заинтересовани страни, включително сектора за производство на двигатели и техника, ЕИСК препоръчва новият регламент да бъде одобрен бързо. Благодарение на интензивното взаимодействие между всички участващи страни (включително представители на индустрията и НПО) в етапа на изготвяне, в предложението на Комисията се вземат под внимание различните налични технологии за контрол на емисиите в зависимост от работния обем на двигателя и горивния цикъл.

2. Основен принцип на концепцията

2.1. Европейският икономически и социален комитет (ЕИСК) е убеден, че намаляването на вредните емисии на въглероден оксид, азотни оксиди, въгледороди и прахови частици от двигателите, предназначени за селскостопански и горски трактори, е изключително важна крачка към постигането на целите на ЕС за качеството на въздуха.

2.2. ЕИСК счита също, че всички предлагани законодателни разпоредби, които имат за цел да бъдат от полза за човешкото здраве и околната среда, трябва да се основават на солидни технологически, икономически и практически предложения.

3. Контекст

3.1. Дефиницията за извънпътна подвижна техника (ИПТ) включва голям брой различни типове машини и двигатели с вътрешно горене. Тези двигатели се монтират както в преносимо оборудване, така и в колесни и релсови машини. Те намират приложение в строителството, селското стопанство, минното дело, железопътния транспорт, вътрешните водни пътища и много други сектори. Понастоящем пределните стойности на емисиите за тези двигатели са определени в Директива 97/68/ЕО. С изменението на директивата през 2004 г. бяха въведени нови нива на емисиите. Заключение на Европейската комисия е че те вече не отразяват актуалното състояние на технологиите и затова ИПТ може да се приведе в съответствие с ограниченията на емисиите, прилагани за пътни превозни средства (например автобуси и камиони/тежкотоварни автомобили).

3.2. Ще са нужни обаче значителни развойни дейности и ресурси за адаптиране на технологиите за пътни превозни средства към двигателите и машините в извънпътната подвижна техника. Поради това в предложението на Европейската комисия се определят пределни стойности на Евро VI за случаите, в които технологията е вече напреднала, а на друго място се предлага прилагането на пределните стойности на Агенцията на САЩ за защита на околната среда (EPA), които вече се използват в американското законодателство, постигнало значителен напредък в този сектор.

3.3. За разлика от разпоредбите относно емисиите от пътните превозни средства, където се прави разграничение между регулирането за най-малките и най-големите превозни средства и съществува отделно законодателство за мотоциклети, лекотоварни и тежкотоварни превозни средства, предлаганите разпоредби за извънпътна техника представляват общо предложение и ще се прилагат към много широк спектър от машини и оборудване, с мощност на двигателя, варираща от по-малко от 8 кВт до приблизително 3 500 кВт. Това ще включва всички работни обеми на двигателя, вариращи от по-малко от един литър до повече от 100 литра за цилиндър.

3.4. Двигателите в ИПТ функционират при условия, различни от тези за двигателите, монтирани в пътните превозни средства. Действието на повечето машини от ИПТ се различава от това на камионите, при които има забавяне при постигането на максимална мощност от покой. Повечето машини от ИПТ достигат максимална мощност веднага след включване, следва кратък период на покой, последван от максимална мощност, след което спират. След това цикълът се повтаря. Такива са нормалните работни условия на по-голямата част от ИПТ. Това се различава от почти постоянните нива на обороти и мощност на двигателя на пътните превозни средства.

3.5. В хода на всеки процес на адаптиране на двигателите за ИПТ е необходимо да бъдат разгледани следните въпроси:

- промени в конструкцията, за да издържат на съответните извънпътни условия, включително дългосрочно излагане на по-агресивна среда, големи ударни натоварвания и по-силни вибрации в сравнение с пътните превозни средства, използвани по прави, равни пътища;
- преконфигуриране на физическата форма и размерите, за да се вместят пространствено в разнообразните извънпътни машини и да изпълнят изискването за свеждане до минимум на общия размер на системите за последваща обработка на отработените газове;
- голямото разнообразие на работни цикли/цикли на натоварване, през които системите за последваща обработка на отработените газове трябва да функционират ефективно, включително при бързи преходни натоварвания;
- осигуряване на подходящ топлинен и химичен баланс в изпускателната система за ефективно функциониране на системата за последваща обработка, включително регенериране на системите за филтриране на частиците при широк диапазон от условия;
- реоптимизация на двигателя и системата за последваща обработка, за да се гарантира приемлива преходна реакция и да се сведе до минимум разходът на гориво и на реагент.

4. Проблеми

4.1. В препоръките на Комисията се посочва, че ще се извършва мониторинг на „показателите във връзка с емисиите при експлоатация“ и „се предлагат пилотни програми с оглед на разработване на подходящите процедури на изпитване“. Важно е да се провери осъществимостта на инсталирането на преносими системи за измерване на емисиите (PEMS) върху известен брой машини, които ще бъдат подбрани от производителите на двигатели като представителни за използването на техните продукти. В предложеното законодателство не се предвижда инсталиране за постоянно върху всички машини.

4.2. Графикът за въвеждането на етап V, посочен в предложението на Комисията, ще бъде възможен само ако законодателството бъде прието своевременно. Ако има съществено забавяне в процеса на вземане на решение, няма да има време да се довърши разработването на продуктите и да се извърши одобряването на всички типове двигатели.

Брюксел, 18 февруари 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно работата на Европейските надзорни органи (ЕНО) и Европейската система за финансов надзор (ЕСФН)“

COM(2014) 509 final

и относно „Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно мисията и организацията на Европейския съвет за системен риск (ЕССР)“

COM(2014) 508 final

(2015/C 251/07)

Докладчик: г-н Carmelo CEDRONE

На 8 август 2014 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно работата на Европейските надзорни органи (ЕНО) и Европейската система за финансов надзор (ЕСФН)“

COM(2014) 509 final

и относно

„Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно мисията и организацията на Европейския съвет за системен риск (ЕССР)“

COM(2014) 508 final.

Специализираната секция „Икономически и паричен съюз, икономическо и социално сближаване“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 3 февруари 2015 г.

На 505-ата си пленарна сесия, проведена на 18 и 19 февруари 2015 г. (заседание от 18 февруари), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 166 гласа „за“, 5 гласа „против“ и 11 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1. Комитетът приветства предоставените от Комисията указания ⁽¹⁾ и подкрепя необходимостта от предприемане на коригиращи действия за подобряване на функционирането на Европейската система за финансов надзор (ЕСФН). Също така счита, че в средносрочен до дългосрочен план е необходим системен подход, чрез който да се ускори разработването на структурни решения, които да могат да рационализират в максимална степен работата на европейските надзорни органи (ЕНО). Комитетът счита, че е изключително важно новата надзорна и регулаторна рамка да може да гарантира стабилността на финансовата система и растежа — на базата на антициклични стандарти — и да възпрепятства асиметричното развитие на паралелната банкова система.

1.2. Комитетът счита, че трябва най-вече да се повиши ефективността на дейността на Европейския съвет за системен риск (ЕССР) и ЕНО; за тази цел е необходимо да се преразгледа регулаторната роля на ЕНО, да се приложи на практика анализът на **съотношението разходи/ползи при структурите, управлението и процесите** на вземане на решения, приети от ЕССР и ЕНО, да се усъвършенстват оперативните инструменти, с които те разполагат, и да се рационализира цялостната структура на ЕСФН.

1.3. Комитетът счита, че приоритетната цел на тези корекции следва да бъде да се **сведат до минимум процикличното въздействие** на нормативната рамка в областта на надзора и **конфликтите между интересите** на ЕС и националните интереси, да се **оптимизира съотношението между разходите и ползите** от структурата за надзор и да се **защитят потребителите** от евентуални нелоялни практики на посредниците. Комитетът смята, че на настоящия етап остават открити два въпроса:

1) дали новият механизъм за надзор би могъл да доведе до прекомерно регламентиране, което да се отрази негативно на оперативната гъвкавост и на разходите за управление на банките;

⁽¹⁾ COM(2014) 508 final и COM(2014) 509 final, 8 септември 2014 г.

2) или пък, напротив, ще успее да предотврати или поне да намали рисковете от нова криза и да направи финансовата система по-ефективна, по-сигурна и по-прозрачна, предпазвайки клиентите/потребителите.

1.4. **Във връзка с ЕССР** и неговото управление Комитетът приветства предложението на Комисията **президентът на ЕЦБ да бъде утвърден за негов председател**, като се предвиди и **нов пост на изпълнителен директор** с оперативни функции и със задачата да осъществява връзка между председателя и Генералния съвет, взимайки предвид и евентуалните конфликти на интереси. Макар и да признава нуждата от количествено и качествено реструктуриране на органите на ЕССР, Комитетът счита, че е необходимо да се обмисли как да се осигури представителност на държавите членки в Генералния съвет и да се укрепи независимостта на членовете на Научния комитет.

1.5. Що се отнася до възприетите от ЕССР функции и процеси, Комитетът счита, че е жизненоважно да се прилагат форми на **координация между ЕССР, ЕЦБ и единния надзорен механизъм (ЕНМ)**, които да се възползват от спецификите на ЕССР по отношение на системния риск — било от капацитета му да представлява и страните, които не са приели еврото, било от широките му правомощия в областта на финансовата система като цяло. ЕИСК се застъпва за по-голямо **участие на ЕССР в законодателния процес** по релевантни въпроси и за по-тясна координация с ЕНО.

1.6. Що се отнася до ЕНО, Комитетът смята, че би било полезно да се предприемат коригиращи действия, които да гарантират интересите на ЕС; във връзка с това Комитетът смята, че **на ЕНО следва да се осигури управление, което да позволява ефективно използване на партньорски консултации и посредничество със задължителен характер с цел да се гарантира сближаване на системите и утвърждаване на обща култура на надзор.**

1.7. Що се отнася до регулаторната роля на ЕНО, Комитетът смята, че тя следва да бъде съчетана с по-прозрачни процеси — включително във връзка със стартираните от органите публични консултации — целящи **по-голямо участие на представители на потребителите и работниците от сектора**; също така счита, че е необходимо **по-голямо участие на ЕНО в процеса на определяне на първичното законодателство**. По-тясната координация между ЕНО и между тях и ЕССР следва да се базира на все по-активно използване на **ролята на Съвместния комитет**.

1.8. Комитетът счита, че е необходима **рационализация на структурните и организационните разходи на ЕНО**, която да е придружена от прозрачен процес на отчитане и да бъде насочена към логистична и функционална оптимизация.

1.9. Комитетът счита, че за да се подобри капацитетът за прогнозиране на икономическо-финансовите рискове, би било полезно ЕСФН да изгради ефективно взаимодействие с другите национални и международни институции за споделено управление на системните рискове.

1.10. *Обобщение на предложенията на Комитета*

1.10.1. *Единен пазар*: насърчаване на действия, които да улеснят координацията на ЕСФН с новата организация на ЕНМ и на единния механизъм за реструктуриране, с цел да се благоприятства развитието на ефикасна и ефективна европейска система за надзор.

1.10.2. *Опростяване, прозрачност и ефективност*: рационализиране на регулаторните функции на институциите на ЕСФН с цел опростяване на нормативната уредба и повишаване на прозрачността и ефективността на процесите.

1.10.3. *Управление*: насърчаване на средносрочна стратегия, ориентирана към процес на организационна и функционална консолидация на надзорните органи, която да позволи да се постигнат икономии от мащаба и обхвата, като се обмисли възможността за определяне на едно седалище и приемане на подход от два стълба (*twin peaks*).

1.10.4. *ИПС*: насърчаване на механизми в подкрепа на приоритетите на страните от еврозоната, особено що се отнася до банковия пазар и единния надзорен механизъм, предвиждащ специфични условия за присъединяване на държави, които не използват еврото.

1.10.5. ЕИСК счита, че въз основа на посоченото в настоящото становище:

- а) Научният комитет на ЕССР и съответните комитети и експертни групи на ЕНО — след консултация с групите на заинтересованите страни — следва да представят в кратък срок конкретни предложения за подобрения;
- б) успоредно с това Европейската комисия следва да направи оценка на осъществимостта на по-структурни решения, свързани с организацията на ЕСФН и с начините на финансиране на органите.

2. Контекст

2.1. Икономическата и финансовата криза в Европа подчертаха необходимостта от преосмисляне на надзорната и регулаторната рамка за банковите и финансовите посредници; поставен беше силен акцент върху функционалността на ЕСФН и върху ефективността на действията на институциите, които я съставляват.

2.2. Въз основа на препоръките в доклада „De Larosière“ от 2009 г. ⁽²⁾ Комисията изготви пакет от мерки за укрепване на взаимозависимостта и координацията между националните надзорни органи и за повишаване на значението на пруденциалния надзор на макрониво.

2.3. През януари 2010 г. ЕИСК изготви становище относно регламентите за създаване на ЕССР и ЕНО ⁽³⁾. В него ЕИСК отново изтъкна колко е важно да има единна система за надзор на финансовата система на Европейския съюз и отправи конкретни препоръки за изменение на регламентите за създаване на ЕССР и ЕНО.

2.4. През 2010 г. със съответните регламенти Европейският парламент и Съветът създадоха Европейския съвет за системен риск (ЕССР) и три европейски надзорни органа (ЕНО) — Европейския банков орган (ЕБО), Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕОЗППО) и Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) — които, заедно със Съвместния комитет на ЕНО и ЕССР, съставляват Европейската система за финансов надзор (ЕСФН).

2.5. ЕСФН стартира дейността си през януари 2011 г.; регламентите за институциите на ЕСФН ⁽⁴⁾ задължават Комисията да публикува доклад за работата на ЕССР и ЕНО през първите три години от дейността им, започнала през януари 2011 г.

2.6. За да изпълни поверения ѝ мандат, Комисията организира публично изслушване (май 2013 г.) и обществена консултация (април — юли 2013 г.) относно преразглеждането на ЕСФН.

2.7. Въз основа на резултатите от участието на заинтересованите страни, самооценките, предоставени от ЕНО ⁽⁵⁾, резолюцията на Европейския парламент от март 2014 г. относно преразглеждането на ЕСФН ⁽⁶⁾ и проучванията на МВФ ⁽⁷⁾ и Европейския парламент ⁽⁸⁾ Комисията изготви два отделни доклада по темата — един за ЕССР и ЕНО и един за ЕСФН.

3. Общи бележки

3.1. Настоящото становище относно докладите на Комисията за работата на ЕССР и ЕНО е изготвено въз основа на оценката на извършените от тях дейности и на ускоряването на процеса на въвеждане на единен надзор през последната година.

3.2. Комитетът, който многократно се е обявявал в подкрепа на ЕСФН, отново дава положителна оценка на дейността на ЕССР и ЕНО през първите три години от съществуването им.

3.3. Подобрения във функционирането на Европейската система за финансов надзор се наблюдават както на организационно и управленско равнище, така и на равнище оперативни процеси и инструменти; ЕИСК е съгласен с идентифицираните в докладите на Комисията области на потенциална намеса; също така подчертава необходимостта от възприемане на систематичен средно- и дългосрочен подход и от укрепване на предложенията, отнасящи се до защитата на потребителите и работниците.

⁽²⁾ Доклад на групата на високо равнище по въпросите на финансовия надзор от 25 февруари 2009 г.; http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/de_larosiere_report_en.pdf

⁽³⁾ ОВ С 339, 14.12.2010 г., стр. 34-40.

⁽⁴⁾ Регламенти (ЕС) № 1092/2010, 1093/2010, 1094/2010, 1095/2010 от 24 ноември 2010 г., ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 12.

⁽⁵⁾ Съвместен комитет (СК 2012 100), Доклад за самооценка на европейските надзорни органи, 21 декември 2012 г. (не е публичен).

⁽⁶⁾ Резолюция на Европейския парламент от 11 март 2014 г., съдържаща препоръки към Комисията относно преразглеждането на ЕСФН.

⁽⁷⁾ МВФ, Програма за оценка на финансовия сектор на равнище ЕС, март 2013 г.

⁽⁸⁾ РЕ 507.490 (относно ЕССР) и РЕ 507.446 (относно ЕНО) от октомври 2013 г.

3.4. ЕИСК счита, че работата на ЕССР извади на преден план необходимостта да се помисли за един различен количествен и качествен състав на неговите органи — Генералния съвет, Управителния комитет, Консултативния технически комитет и Научния комитет — и да се намери решение за назначаването на втория председател на съвета с оглед изтичането на първия мандат през декември 2015 г. Погледнато като процес, бяха установени възможности за подобрене по отношение както на участието на съвета в законодателния процес, така и на продължителността на вътрешните процедури за вземане на решения.

3.5. ЕИСК счита, че работата на ЕНО разкри възможността за преосмисляне на регулаторната и надзорната функция, за засилване на ролята за защита на потребителите и за преразглеждане на състава на органите с цел да се постигне по-добър баланс между интересите на Съюза и тези на отделните държави. Цялостната структура на надзора би могла да бъде преосмислена, било по отношение на механизмите за финансиране на различните органи, било по отношение на логистичната архитектура и самия модел на надзор. Във връзка с това бяха изтъкнати въпросите, свързани с рационализирането на седалищата и на организацията по функции и сфери на компетентност.

4. Конкретни бележки

4.1. Европейски съвет за системен риск (ЕССР)

4.1.1. Комитетът счита, че ЕССР може да продължи да изпълнява значителна роля в предотвратяването на системния риск, дори след въвеждането на единния надзорен механизъм (ЕНМ), най-малко по три причини: а) въвеждането на общ надзор изисква по-тясна координация между финансовите пазари, различни от банковия; б) надзорът над големите банкови групи със системно значение засилва ролята на ЕССР, с оглед и на евентуално взаимодействие с ЕЦБ; в) участието в ЕССР на представители на страни от и извън еврозоната му позволява да играе стабилизираща роля, включително и по отношение на външни на Паричния съюз променливи. При такъв сценарий се счита, че промените в управлението и във вътрешните процедури биха могли да подобрят функционирането на ЕССР и неговото взаимодействие с ЕНО и ЕЦБ.

4.1.2. Комитетът се обявява за един по-различен количествен и качествен състав на органите на ЕССР; все пак счита, че би било полезно да се направи оценка на въздействието, което решението за намаляване на броя на членовете на Генералния съвет би могло да окаже върху представителството на отделните държави членки. Евентуалното намаляване на броя на членовете на съвета следва да бъде придружено от създаване на тематични работни групи и комитети. Освен това Комитетът счита, че е необходимо да се осигури балансирано представителство на различните заинтересовани страни, като същевременно се засили ролята на Научния комитет; с оглед на това идеята за сливане на този комитет с Консултативния технически комитет не изглежда удачна.

4.1.3. Комитетът счита, че може да се постигне по-голяма ефективност на дейността на ЕССР, ако се осъществи идеята на Комисията президентът на ЕЦБ да бъде утвърден за председател на ЕССР, като се предвиди и нов пост на изпълнителен директор с оперативни функции и със задачата да осъществява връзка между председателя и Генералния съвет.

4.1.4. Комитетът счита, че е необходимо да се засили участието на ЕССР в законодателния процес, като се предвидят специални механизми за консултация с ЕССР преди приемането на законодателни предложения по релевантни въпроси. В тази връзка Комитетът подкрепя идеята за официално участие на представител на ЕССР в Съвета по икономически и финансови въпроси и в Икономическия и финансов комитет (ИФК) при условия, които предстои да се уточнят.

4.1.5. Ефективността на ЕССР следва да се гради върху един по-гъвкав и бърз процес на вземане на решения; Комитетът смята, че би било полезно ЕССР да възложи на Научния комитет да изготви самооценка на своите вътрешни процедури, за да се предложи алтернативен модел, който да отговаря по-добре на динамиката на финансовата система. Комитетът счита също така, че е необходимо ЕССР да утвърди процедури за укрепване на последващите действия в отговор на сигнали и препоръки.

4.1.6. Работата на ЕССР следва да се основава на засилено взаимодействие с останалите европейски органи, по-специално с различните ЕНО; Комитетът счита, че трябва да се поиска от ЕССР да изготви в кратки срокове предложение, в което да се определят пътища за комуникация и обмен на данни между различните институции на ЕСФН. Освен това Комитетът изтъква необходимостта от прилагане на форми на координация между ЕССР и бъдещите национални органи за пруденциален надзор на макроравнище с цел, наред с останалото, да се избегне дублиране на представителството в рамките на ЕССР. Комитетът счита, че е необходимо да се положат основите на плодотворно взаимодействие между ЕССР и ЕЦБ с оглед на новите правомощия в областта на пруденциалния надзор на макроравнище, възложени на Европейската централна банка.

4.2. Европейски надзорни органи (ЕНО) и Европейска система за финансов надзор (ЕСФН)

4.2.1. Комитетът счита, че по-доброто функциониране на ЕНО задължително минава през внасянето на изменения в настоящата институционална и оперативна структура. По-конкретно е необходимо да се предприемат действия за повишаване на ефективността на регулаторната функция, на ролята за защита на потребителите, на управлението и на процедурите; коригиращи мерки следва да се предвидят и за механизмите за финансиране на органите и за организационната им структура.

4.2.2. Регулаторната функция трябва да бъде съпътствана от по-прозрачни процеси, които да гарантират по-адекватни срокове за протичането на етапа на обществено допитване и оценка на въздействието, съчетаващи статистическо-счетоводен с качествен подход; във връзка с това Комитетът счита, че ЕНО следва да създадат ефективни механизми за взаимодействие с представителните организации на потребителите и работниците от сектора. Комитетът смята, че е необходимо по-голямо участие на ЕНО в процеса на определяне на първичното законодателство; той счита, че е жизненоважно да се предвиди прозрачен механизъм за консултация с ЕНО преди приемането на законодателни предложения по релевантни въпроси, който да може да улесни Парламента и Комисията при извършването на оценка на въздействието на мерките и при приемането на насоки относно графика за тяхното прецизно и ефективно изпълнение. Комитетът освен това подкрепя идеята да се предвиди официално участие на председателите на ЕНО в Съвета по икономически и финансови въпроси.

4.2.3. Комитетът подкрепя призива на Комисията към ЕНО да укрепят, в рамките на настоящото си управление, функциите и механизмите, които спомагат за предприемането на навременни мерки, обслужващи интересите на ЕС като цяло. На първо време трябва да се оползотвори максимално механизъмът за уреждане на спорове между националните органи, като се внесе яснота относно реалното му функциониране и се обмислят евентуални корективни действия.

4.2.4. В средносрочен план ЕИСК счита, че ще бъде полезно да се обмислят евентуални структурни корекции в сегашното управление на ЕНО, насочени към укрепване на независимите представителства на различните равнища на вземане на решения.

4.2.5. Дейността на всеки отделен орган трябва да може да разчита на все по-голяма съгласуваност с действията на другите ЕНО; ЕИСК счита, че ще бъде полезно ЕНО да сформират комитет или експертна група, която да изготви в кратки срокове самооценка, целяща да се насърчи механизъмът за партньорски проверки, да се засили ролята на Съвместния комитет и да се разработят специални процедури за координация и обмен на данни. Комитетът смята, че би било полезно да се изиска от ЕНО да рационализират своята дейност в кратки срокове, като формулират препоръки за евентуална реорганизация на правомощията, възложени на отделните органи и на Съвместния комитет.

4.2.6. Координацията между ЕНО трябва да може да разчита на еквивалентна система от функции и правомощия; Комитетът счита, че би било полезно на всички ЕНО да бъде предоставена възможност да провеждат стрес тестове по модела на Европейския банков орган (ЕБО). Координацията между ЕНО следва надлежно да отчита различната степен на интеграция и хармонизация на равнище ЕС на различните сектори, които са предмет на надзор.

4.2.7. Комитетът подкрепя акцента, който Комисията поставя върху необходимостта от по-тясно сътрудничество на ЕНО в областта на защитата на потребителите, и специалното внимание, което тя отделя на естеството на предлаганите продукти и на тяхната съвместимост с профила на клиентите; в същото време следва да се засилят действията в подкрепа на финансовото образование. Същевременно счита за необходимо задачите на ЕНО да бъдат изрично разширени с включването на защитата на работниците от сектора, особено що се отнася до въздействието, което оказват моделите на продажба и схемите за възнаграждение, използвани от финансовите посредници. Във връзка с това предлага да се предвиди ЕНО да приемат етичен кодекс за своята дейност и всяка година да публикуват съвместен доклад относно защитата на потребителите и работниците. Комитетът счита, че в тези области Съвместният комитет следва да играе първостепенна роля с цел да се уеднаквят стандартите за защита на потребителите и работниците от сектора в различните сфери на компетентност на различните органи.

4.2.8. Задачите, възложени на ЕНО, и най-новите тенденции на финансовите пазари налагат необходимостта от укрепване на:

- a) правомощията на ЕНО — и тяхната координация — в областта на приобщаващите финанси, по-специално на микрокредитирането и инвестициите с положително социално или екологично въздействие, включително чрез по-голямо участие на експерти и представители на сектора в Научния комитет на ЕССР и в групите на заинтересованите страни на ЕНО;

б) ролята на Съвместния комитет, който следва да установи бързи и ефективни процедури; същевременно е необходимо да се засили ролята на персонала на ЕНО в подготвителните органи.

4.2.9. Що се отнася до механизмите за финансиране на ЕНО, Комитетът счита, че преминаването към модел на финансиране, основаващ се на частни ресурси, трябва да бъде оценено на базата на задълбочен анализ на съответните предимства и евентуалните слабости. Комитетът предлага възможността за увеличаване на дела от бюджетите на ЕНО, финансиран от такси и налози, да може да се счита за преходна и да обхваща петгодишен период, като произтичащите от това повишени разходи да бъдат покривани с евентуалните допълнителни ресурси, отпуснати на ЕНО; Комитетът приканва Комисията, в рамките на преходния период от пет години, да направи оценка на въздействието на алтернативни механизми за финансиране, които да намалят риска от дублиране на разходите за надзор, да рационализират ангажираните публични ресурси и да предотвратят прехвърлянето на тежестта върху крайните потребители.

4.2.10. Устойчивостта на ЕНО би могла да бъде повишена чрез рационализиране на разходите за реорганизиране на логистиката. Комитетът приветства предложението на Комисията за определяне на едно седалище на ЕНО с цел да се повиши ефективността на диалога и координацията между органите.

4.2.11. Комитетът счита, че логистичната и оперативна рационализация е тясно свързана със залегналия надзорен модел; във връзка с това приканва Комисията да направи междинна оценка на възможността за преразглеждане на европейската надзорна архитектура, която да включва оптимизиране на трите променливи — функции, пазари, посредници, като евентуално се помисли и за приемането на подход от два стълба (*two peaks*).

4.2.12. Накрая, ЕИСК смята, че е необходимо да се укрепи демократичната система на контрол и мониторинг на дейностите, извършвани от ЕССР и ЕНО.

Брюксел, 18 февруари 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Зелена книга „Максимално оползотворяване на произтичащото от традициите ноу-хау на Европа: евентуално приобщаване на неселскостопанските продукти към защитата от страна на Европейския съюз на географските указания“

COM(2014) 469 final

(2015/C 251/08)

Докладчик: Kathleen WALKER SHAW

На 1 октомври 2014 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Зелена книга „Максимално оползотворяване на произтичащото от традициите ноу-хау на Европа: евентуално приобщаване на неселскостопанските продукти към защитата от страна на Европейския съюз на географските указания“

COM(2014) 469 final.

Специализирана секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 2 февруари 2015 г.

На 505-ата си пленарна сесия, проведена на 18 и 19 февруари 2015 г. (заседание от 18 февруари), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 155 гласа „за“, 3 гласа „против“ и 1 глас „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1 ЕИСК подкрепя разширяването на защитата на географските указания (ГУ) за неселскостопански продукти чрез единен регламент на ЕС. Според Комитета така ще се осигури ценна и необходима защита на дружествата с доказан опит в стимулирането на икономическия растеж и иновациите, както и в осигуряването на висококвалифицирани и по-добре платени работни места.

1.2 ЕИСК препоръчва, като се вземат предвид резултатите от вече извършените проучвания, да бъдат подкрепени както доброволната система на ГУ, така и задължителните означения за произхода на потребителските продукти от пакета за безопасността на продуктите, с цел да се осигури по-голяма проследяемост, прозрачност и информация за потребителите и да се отдаде признание на произхода за производителите от всички краища на ЕС.

1.3 Доколкото това е възможно, тази система би трябвало да следва рамката за селскостопанските и хранителните продукти, за да се осигури единство на системите за регистрация, защита, наблюдение и прилагане, както и за да се избегне обръкването на администрациите и потребителите. Тя следва също така да гарантира еднакво равнище на защита и гаранции с тези, предоставяни на селскостопанските и хранителните продукти по Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (ТРИПС).

1.4 ГУ и други предприятия с интензивно използване на права върху интелектуална собственост по принцип правят сериозни инвестиции в обучението на висококвалифицирани кадри и следва да получават подкрепа при защитата на техните продукти и ноу-хау, като по този начин им бъде дадена възможност да насочват инвестициите си към обучения за придобиване на положителни умения и развитие на социалния капитал вместо към действия за правна защита.

1.5 ЕИСК изразява убеждението, че съществува необходимост от процедура за официална регистрация. Регистрацията следва да има неограничен срок на валидност, за да бъдат избегнати бюрокрацията и разходите, но трябва да бъде предмет на постоянно наблюдение и прилагане, за да се гарантира, че продуктите продължават да отговарят на критериите за предоставяне на статута. Следва да има процедура за заличаване от регистъра, когато това е обосновано.

1.6 Процесът на регистрация следва да бъде прозрачен и независим, за предпочитане финансиран и администриран с публични средства и безплатен. В случай че бъде решено да се въведе някаква такса, тя следва да бъде много малка, за да се избегне превръщането ѝ във възпиращ фактор за регистрацията или рискът от прехвърляне на разходите върху потребителите. Регистрацията следва да приключва в конкретни срокове, за да се избегнат продължителната бюрокрация и несигурността за предприятията и потребителите. В този смисъл 18 месеца изглеждат приемлив срок. ЕИСК препоръчва предложенията на МСП за избягване на допълнителните разходи да се използват при дефинирането на прилагането на системата.

1.7 Защитата на произхода и свързаните с нея асоциации с наследството, традициите, качеството, спецификациите на продукта, майсторството и ноу-хаут са важни. Необходима е силна връзка между продукта и мястото на произход. ЕИСК изразява убеждението, че приетият по отношение на селскостопанските продукти комбиниран подход — защитени наименования за произход (ЗНП) и по-гъвкави защитени географски указания (ЗГУ) — би осигурил всеобхватно покритие за продуктите, които се нуждаят от защита.

1.8 ЕИСК счита, че връзката между системата на ГУ за неселскостопански продукти и законодателството за търговските марки следва да бъде дефинирана по начин, сходен на използвания при селскостопанските продукти, като така се осигури последователност по отношение на всички продукти и се избегне объркване.

2. Контекст и въведение

2.1 Зелената книга „Максимално оползотворяване на произтичащото от традициите ноу-хау на Европа: евентуално приобщиаване на неселскостопанските продукти към защитата от страна на Европейския съюз на географските указания“ е следваща стъпка след публикуването през март 2013 г. от Комисията на проучване⁽¹⁾, в което се изразява мнение, че съществуващите правни инструменти за производителите на национално и европейско равнище са недостатъчни. На 22 април 2013 г. Комисията организира публично изслушване, на което да бъдат обсъдени резултатите от проучването и което да послужи като платформа за широк дебат относно необходимостта от по-ефективна защита на ГУ на неселскостопански продукти на равнище ЕС. Предвид резултатите от проучването и от публичното изслушване Комисията реши да продължи своята аналитична работа чрез консултациите по настоящата Зелена книга.

2.2 През септември 2013 г. Европейското патентно ведомство и Службата за хармонизация във вътрешния пазар публикуваха в сътрудничество с Комисията съвместно проучване, озаглавено „Intellectual property rights (IPR) intensive industries: contribution to economic performance and employment in the EU“ („Приносът на отраслите с интензивно използване на права върху интелектуална собственост за икономическите резултати и заетостта в ЕС“)⁽²⁾.

В проучването се подчертава икономическата стойност на отраслите с интензивно използване на интелектуална собственост (включително отраслите с интензивно използване на ГУ), изразена под формата на резултати, заетост, заплати и търговия, както и техният принос за постигането на целите на стратегията „Европа 2020“ в областта на икономическия растеж и заетостта. Проучването показва, че отраслите с интензивно използване на интелектуална собственост генерират над 26 % от заетостта в ЕС и 39 % от икономическата дейност в ЕС. Освен това те като цяло плащат по-високи заплати, като премията надхвърля 40 %.

2.3 На срещата на високо равнище на ЕС през март 2014 г. председателят Barroso представи съобщението „За възраждане на европейската промишленост“⁽³⁾, в което се подчертава значението на правата върху интелектуалната собственост и отраслите с интензивно използване на ГУ за устойчивия икономически растеж в ЕС, както и необходимостта от подкрепа от ЕС за тези отрасли. В него се изтъква, че по време на кризата голяма част от тези предприятия са постигнали по-висок растеж и по-добри икономически резултати, отколкото други отрасли.

2.4 Понастоящем единствено селскостопанските продукти и храните (вина, алкохолни напитки) са предмет на единна защита, която се предоставя изключително на равнище ЕС. Неселскостопанските ГУ са защитени единствено на национално или регионално равнище, чрез различни национални правни рамки. Тези рамки не са хармонизирани в държавите членки и се наблюдават съществени разлики в определенията, процедурите, равнищата на защита и прилагане, които не помагат нито на предприятията, нито на потребителите. Неселскостопанските продукти обаче са предмет на законодателството относно нелоялната конкуренция или заблуждаването на потребителите — отново с различен обхват и подходи.

2.5 Голям брой предприятия, произвеждащи неселскостопански продукти с високо равнище на традиционни занаятчийски умения и ноу-хау на географска основа, работят в международна среда и срещат все по-големи трудности да защитават качеството, автентичността и неприкосновеността на тези продукти от недобросъвестно етикетиране, измама, фалшифициране и злоупотреба с търговска марка. Без единна защита предприятията и потребителите трябва да разчитат на объркващо многообразие от подходи и равнища на защита в различните части на ЕС. За много предприятия това се оказва скъпо и неефективно и те харчат значителни суми, за да се защитават според конкретния случай. Това е тежест както по отношение на финансите, така и по отношение на човешките ресурси. Предприятията призовават Комисията да разшири защитата на ГУ, така че да обхване и неселскостопанските продукти.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/geo-indications/130322_geo-indications-non-agri-study_en.pdf

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/intellectual-property/docs/joint-report-epo-ohim-final-version_en.pdf

⁽³⁾ COM(2014) 14 final.

2.6 Въпреки че съществуващите национални инструменти в областта на ГУ, заедно със съществуващите в държавите — членки на ЕС, закони в областта на нелоялната конкуренция и заблуждаването на потребителите, осигуряват определено равнище на защита на неселскостопанските продукти, на практика тези закони имат ограничен обхват и много предприятия се оплакват, че не успяват да осигурят ефективна защита срещу неправомерно използване на наименования на неселскостопански ГУ.

3. Общи бележки

3.1 Разширяването на защитата на ГУ в ЕС върху неселскостопанските продукти би донесло ползи както на производителите, така и на потребителите. То не е протекционистична мярка. По-скоро би гарантирало лоялната конкуренция между производителите, би им помогнало да защитят качеството и неприкосновеността на традиционните си продукти, занаяти или процеси (които често изискват висококвалифициран труд) и същевременно би предоставило на потребителите надеждна информация за мястото и/или начина на производство и гаранция за автентичността и качеството на продукта.

3.2 ЕИСК изразява убеждението, че разширяването на обхвата на система за ГУ върху неселскостопанските продукти би донесло недвусмислени икономически ползи на ЕС. То предоставя възможност за насърчване и защита на традиционните продукти, ноу-хау и специализирани умения — често придобивани чрез специализирани училища и колежи за професионално обучение — доказали се в създаването на добри и стабилни работни места. Предоставянето на гаранции за произхода и качеството на продуктите би повишило тяхната привлекателност и би спомогнало за изграждането на техния профил и увеличаването на продажбите. Един по-широко признат статут би могъл също така да допринесе за насърчването на туризма и доходите, свързани с продуктите, носейки по този начин още по-големи икономически ползи. Освен това той би предложил по-уеднаквена и ефективна общоевропейска защита срещу загуби, причинени от фалшифициране и имитация.

3.3 Съществуват голям брой неселскостопански продукти с голямо признание на ГУ и репутация в целия ЕС, които редовно са обект на неправомерно ползване и имитация. Въпреки че част от тези предприятия се справиха с кризата по-добре от останалите, случаите на злоупотреби с търговски марки, фалшифициране и имитиране нараснаха със задълбочаването на кризата. Безскрупулни предприятия се опитаха да реализират бързи печалби на гърба на името и репутацията на качествени продукти с ГУ, без да имат каквато и да било връзка с произхода, мястото, качеството, майсторството или ноу-хаута, свързани със съответния продукт. Това води до загуба на приходи и пазарен дял на легитимните търговци, както и до потенциални вреди за репутацията и допълнителни правни разходи. Производители на продукти, като Bohemian Crystal, Savile Row Bespoke, Marmo di Carrara, Harris Tweed, Paška čipka (Пажка дантела), Schwarzwälder Kuckucksuhr, Ceramica Artistica e tradizionale di Vietri sul Mare, гърнчарски изделия Stoke on Trent, Брачки kamen (каменни изделия и скулптури от Брач), керамика Deruta и стъклените изделия Murano, непрекъснато са изправени пред предизвикателството да се защитават, като стартират кампании, регистрират търговски марки и водят съдебни дела. Разширяването на обхвата на ГУ върху такива продукти би могло да спомогне за избягването на тези непрекъснати и скъпи съдебни дела.

3.4 Хармонизираната законодателна защита, съответстваща на защитата, предоставяна на селскостопанските и хранителните продукти и съвместима със съществуващите европейски и национални правни рамки, ще спомогне за запазването на традиционното културно и художествено наследство, намиращо отражение в голям брой допустими продукти, и ще намали неправомерното им използване. Намалването на разходите на МСП за защита на репутацията на техните продукти чрез съдебни дела ще им даде възможност да инвестират повече в иновации, разработване на продукти и разширяване на пазарите си, както и да избегнат увеличаването на цените на продуктите си за потребителите.

3.5 Много клиенти на продукти с ГУ са информирани потребители, които правят мотивиран избор на базата на изработени с майсторство и автентични продукти. Те имат право да очакват защита на неприкосновеността на продуктите, за които често заплащат по-висока цена. Това не ограничава правото на избор или конкуренцията, тъй като защита на ГУ може да се предоставя на всяко предприятие, което отговаря на спецификациите на продукта и на критериите за произхода, качеството, характеристиките, майсторството и ноу-хаута, определящи статута.

4. Специфични бележки

4.1 ЕИСК изразява убеждението, че за хармонизирането на неселскостопанските продукти с ГУ е необходим единен регламент на ЕС. Съществуващите алтернативи са твърде разпокъсани, объркващи, скъпи и неефективни за многобройни качествени предприятия, които не разполагат с ресурси да се справят с такова многообразие от структури и закони, действащи на регионално или национално равнище в различните части на ЕС. По-голямата съгласуваност ще помогне на предприятията да оцелеят и да се разрастват и ще гарантира, че техните продукти няма да бъдат толкова уязвими за злоупотреби.

4.2 ЕИСК насърчава Комисията да опрости процеса на това разширяване, като се придържа, доколкото е възможно, към съществуващата хармонизирана законодателна рамка, приложима за селскостопанските продукти и продуктите от хранително-вкусовата промишленост, прилага най-добри практики и се учи от опита от въвеждането на защитата в този сектор, за да го използва в системата, която ще се прилага за неселскостопанските продукти. Въпреки че някои специфични секторни характеристики могат наистина да налагат различен подход, какъвто бе използван по отношение на вината и алкохолните напитки, принципното правило следва да бъде последователно прилагане и приобщаващ подход към продуктите, които ще бъдат обхванати в различните сектори. На неселскостопанските продукти следва да се предоставят същите гаранции и защита като предоставяните на селскостопанските ГУ във връзка със споразумението ТРИПС. Въпреки това ЕИСК призовава настоятелно Комисията да извърши оценка на възможностите за подобряване на тази защита в светлината на опита от прилагането на споразумението ТРИПС досега, особено по отношение на ясни, последователни и структурирани системи за регистрация и уведомяване, и последователността при третирането.

4.3 Въпреки че ЕИСК разбира, че системата на ГУ е доброволна и се различава от настоящите предложения за задължително указване на произхода на потребителски продукти, произведени или внесени в ЕС, съдържащи се в пакета за безопасността на продуктите, той препоръчва и двете предложения да бъдат приети, за да се осигури по-голяма проследяемост, прозрачност и информация за потребителите и да се отдаде признание на произхода за производителите от всички части на ЕС.

4.4 ЕИСК очаква хармонизирането на защитата на ГУ за неселскостопански продукти да донесе също така ползи за търговските отношения на ЕС с трети страни, тъй като то ще опрости процедурите и ще внесе яснота за продуктите, получаващи автоматична защита. Това ще осигури по-целенасочен подход към търговските преговори и ще спомогне да се защитят ценни продукти на ЕС, които често имат висока експортна стойност. Тази засилена защита ще действа и като възпиращ фактор за онези, които обмислят фалшифициране или неправомерно ползване на статута.

4.5 За производството на много продукти с ГУ се изисква изключително висока квалификация. Предприятията инвестират сериозно в предаването на умения и ноу-хау на поколенията. Много от тях разполагат с добре разработени и успешни програми за чиракуване и непрекъснато обучение, подготвящи висококвалифицирани кадри, притежаващи ценни умения. ЕИСК счита, че такива предприятия следва да получават подкрепа за развитието на този толкова ценен социален капитал, като им се помага да защитят продуктите и ноу-хауто си и им се предоставя възможност да насочват инвестициите си към положителна квалификация вместо към съдебни дела за защита. Предприятията с ГУ осигуряват ценни работни места и възможности за квалифициране на хора, чиито таланти са открити и се развиват в занаятчийското обучение. ЕИСК признава също така взаимната зависимост между голям брой специализирани колежи за професионално обучение и производителите с ГУ в някои страни и региони, например професионалното училище за каменоделци в Brački kamen. Част от тези предприятия се намират в отдалечени райони с висока безработица, което още повече засилва ролята им на пазара на труда.

4.6 При определянето на асоциацията с определено място акцентът следва да се поставя върху осигуряването на защита на произхода и свързаните с него асоциации с наследството, традициите, качеството, спецификациите на продукта, майсторството и ноу-хауто. Необходима е силна връзка между продукта и мястото на произход. ЕИСК изразява убеждението, че приетите по отношение на селскостопанските продукти два вида връзки — защитени наименования за произход (ЗНП) и по-гъвкаво защитени географски указания (ЗГУ) — биха осигурили всеобхватно покритие за продуктите, които се нуждаят от защита. Всички символи, които евентуално могат да бъдат приети в рамките на схемата, следва да създават недвусмислена асоциация и разпознаване, да отговарят на критериите на ГУ и да бъдат еднакви за цяла Европа, с цел избягване на объркването на потребителите и подпомагане на разпознаването на знака.

4.7 Въпреки че ЕИСК признава, че качество и произход невинаги са синоними, той посочва също така, че продуктите с ГУ имат репутация, градяща се върху стойността им за потребителите, и че характеристиките на качеството често са ДНК на продуктите с ГУ и могат да бъдат важен фактор при определянето и защитата на качеството на изработка и ноу-хауто, както и при наблюдението и прилагането на стандартите в предприятията. Много производители или сдружения на продукти с ГУ вече са приели свои референтни показатели и активно следят за тяхното спазване, за да защитят неприкосновеността на своите продукти. При все това ЕИСК признава, че тези доброволни схеми за наблюдение и кодекси за поведение не работят във всички държави членки и трябва да бъдат придружени от официални механизми за наблюдение и прилагане на национално и европейско равнище. ЕИСК отбелязва, че поради кризата и мерките за бюджетна дисциплина голям брой агенции за наблюдение и прилагане бяха подложени на съкращения, както и че ще трябва да се обмислят мерки за гарантиране на ефективното наблюдение и прилагане.

4.8 Аналогично на селскостопанските продукти, ЕИСК изразява убеждението, че съществува необходимост от процедура за официална регистрация. Регистрацията следва да има неограничена валидност, за да бъдат избегнати бюрокрацията и разходите, но трябва да бъде предмет на постоянно наблюдение и прилагане, за да се гарантира, че продуктите продължават да отговарят на критериите за предоставяне на статута. Процедурата за регистрация следва също така да включва разпоредби за заличаване от регистъра, когато продуктите вече не отговарят на стандартите или са спрени от производство. Трябва да има и процедура за подаване на жалби, включително право на обжалване, с цел избягване на неоснователни възражения.

4.9 Една двустепенна система с участието на национален орган и със законодателна защита и надзор на равнище ЕС би представлявала разумен подход. Процесът на регистрация следва да бъде прозрачен и независим, за предпочитане финансиран и администриран с публични средства. ЕИСК отбелязва, че понастоящем за регистрацията на селскостопански и хранителни продукти не се начислява такса, поради което същият принцип следва да се приложи и към неселскостопанските продукти. В случай че бъде решено да се въведе някаква такса, тя следва да бъде много малка, за да се избегне превръщането ѝ във възпиращ фактор за регистрацията или рискът от прехвърляне на разходите върху потребителите. Регистрацията следва да приключва в конкретни срокове, за да се избегнат продължителната бюрокрация и несигурността за предприятията и потребителите. В този смисъл 18 месеца изглеждат приемлив срок.

4.10 ЕИСК счита, че връзката между системата на ГУ за неселскостопански продукти и законодателството за търговските марки следва да бъде дефинирана по начин, сходен на използвания понастоящем при селскостопанските продукти, като така се осигури последователност по отношение на всички продукти и се избегне объркването и същевременно бъдат извлечени поуки от опита при прилагането в този сектор с цел изглаждане на процеса и свеждане до минимум на вероятността от възникване на спорове. ЕИСК отбелязва, че възможността за внасяне на искане за регистрация на защитено наименование за произход в определен регион следва да бъде отворена за всички предприятия, извършващи дейност в региона.

Брюксел, 18 февруари 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейската централна банка, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка „Годишен обзор на растежа за 2015 г.“

(COM(2014) 902 final)

(2015/C 251/09)

Главен докладчик: г-н Gonçalo LOBO XAVIER

На 19 декември 2014 г. Комисията реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно

„Годишен обзор на растежа за 2015 г.“

COM(2014) 902 final.

На 9 декември 2014 г. Бюрото на Комитета възложи на Координационната група по стратегията „Европа 2020“ да подготви работата на Комитета по този въпрос.

Предвид неотложното естество на работата, на 505-ата си пленарна сесия на 18 и 19 февруари 2015 г. (заседание от 19 февруари) Европейският икономически и социален комитет определи за главен докладчик г-н Lobo Xavier и при настоящото становище със 174 гласа „за“, 8 гласа „против“ и 1 глас „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

1.1. ЕИСК приветства публикувания от Европейската комисия Годишен обзор на растежа (ГОР) за 2015 г.⁽¹⁾, чиято идейна цел е да стимулира подходящи равнища на растеж в подкрепа на възстановяването на Европа. Подходът на трите стълба — насърчаване на инвестициите, структурни реформи и отговорна данъчна и бюджетна консолидация — изглежда добър отговор на потребностите на Европа и ЕИСК подкрепя плана за прилагането му, съчетан с един по-ефективен европейски семестър. Въпреки това Комитетът подчертава, че все още са налице някои слабости в процеса, имайки предвид, че ГОР не включва например социални и екологични въпроси и по-специално че борбата с все така извънредно високата безработица и преодоляването на социалната криза не са изрично посочени като политически приоритет. ГОР е отправна точка за ефективен европейски семестър и затова ЕИСК счита, че следва да е налице по-голям ангажимент към задълженията по графика, с цел да се постигнат по-широко участие и по-добри резултати.

1.2. ЕИСК счита, че доверието за осъществяване на инвестиции зависи също и от яснотата и простотата на предложения график, съчетани с участие на основните заинтересовани страни. Социалните партньори и други организации на гражданското общество като цяло трябва да вземат участие в процеса, за да се възхне доверие. ЕИСК счита, че е жизненоважно Комисията да си сътрудничи с Европейския парламент, социалните партньори, както и с други организации на гражданското общество на европейско равнище преди представянето на ГОР. ЕИСК признава усилията на Комисията да насърчава по-активно участие на гражданското общество, включително чрез сътрудничество с националните парламенти, но предупреждава, че трябва да бъде осъществен нов „календар на гражданското общество“⁽²⁾, за да се постигнат ефикасност и реално участие с ефективни резултати. Необходимо е всички партньори и институции да положат големи усилия, за да се премине от добри намерения към последствия, и ЕИСК призовава за проактивна роля на социалните партньори.

1.3. ЕИСК изразява убеждението, че план за постигане на растеж в подкрепа на мерките за създаване на работни места не може да бъде осъществен без инвестиции. Следователно за Европа е от основно значение да създаде подходящи условия за инвестиции на основата на партньорства с участието на частния и публичния сектор. Ефективността на съчетаването на предложените политики би била подходящият знак за повишаване на доверието, което е от основно значение за инвестициите. ЕИСК счита за сериозен недостатък, че Комисията в своя сам по себе си похвален пакет за инвестиции се съсредоточава само върху частните инвестиции и в голяма степен изключва необходимостта и от публични инвестиции. ЕИСК подкрепя започналата в рамките на Комисията дискусия за прилагане на т.нар. „златно правило за финансирането“ („golden rule“), в контекста на фискалната уредба на ИПС, с оглед на това публичните инвестиции в бъдещото развитие да бъдат изключени от изчисляването на нетния дефицит на държавите⁽³⁾.

⁽¹⁾ За Годишния обзор на растежа за 2015 г. вж. уебсайта на Европейската комисия http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/annual-growth-surveys/index_bg.htm

⁽²⁾ Вж. приложението.

⁽³⁾ Становище на ЕИСК относно „Инвестиции със социално въздействие“, ОВ С 226, 16.7.2014 г., стр. 21-27.

ЕИСК отбелязва също така, че независимо кой е водещ по отношение на инвестициите, ключът към успеха се крие в непулсменото определяне на вида на инвестициите и тяхната устойчивост в бъдеще. В този контекст увеличените дългосрочни инвестиции в системи за образование и обучение носят действителни ползи за пазара на труда и дават възможност на европейците да разберат социалното измерение на промяната.

Правилният подход е от основно значение за борбата с младежката безработица — неблагоприятна действителност в Европа — и държавите членки трябва да обединят националните си политики за предотвратяване на социалното изключване и за насърчаване на интеграцията на пазара на труда на социални групи в неравностойно положение.

1.4. ЕИСК е напълно убеден, че промишлеността играе решаваща роля за развитието на Европа. Добрите примери за иновации в промишлените сектори са много, като тази тенденция трябва да се подкрепя с цел насърчаване на създаването на работни места и осигуряване на висококвалифицирани човешки ресурси. Инвестиционният план трябва да признава добавената стойност на европейските индустриални „шампиони“ и да насърчава иновациите и добрите практики.

1.5. ЕИСК призовава да се отдели внимание на насърчаването на социалните инвестиции в този процес. Комитетът изразява убеждението, че социалните инвестиции могат да играят жизненоважна роля в насърчаването на благоденствието и премахването на бедността и социалното изключване, поради което вече отпрати призови в годишните обзори на растежа и специфичните за всяка държава препоръки⁽⁴⁾ изрично да се посочат приоритети и призовава настоятелно за стимулиране на мерки, даващи възможност на съответните участници от гражданското общество да отключат пълния потенциал на предприятията от социалната икономика и да засилят ролята на местните общности⁽⁵⁾.

1.6. ЕИСК приветства полаганите усилия за насърчаване на потенциала на Европа чрез цифровия пазар. Той може да осигури реален стимул за икономиката и ръста на заетостта, ако бъдат осъществени някои ключови мерки. Предприятията ще могат да се възползват от пълния потенциал на програмата в областта на цифровите технологии единствено когато са налице общоевропейски правила за защита на данните, с които се създават високи стандарти, и когато бъде възстановено доверието на потребителите. ЕИСК призовава Комисията да ускори реализирането на вътрешния пазар, за да се възползва по най-добрия начин от тази програма.

1.7. ЕИСК изразява убеждението, че всички държави членки трябва да проявяват бюджетна отговорност и че тя следва да е пряко обвързана с насърчаването на заетостта и със социалната отчетност. Зачитането на компромисите във връзка с балансираното и отговорно управление е от основно значение за стимулирането на растежа. ЕИСК подкрепя благоприятстващата растежа бюджетна консолидация и призовава — където това е възможно — държавите членки да намалят данъчната тежест, наложена от политиките на бюджетни ограничения, за мерки, които да осигурят отново стимул за частните инвестиции без да пренебрегват интелигентните публични инвестиции.

1.8. Системата на управление, насочена към постигане на бюджетна отговорност чрез по-съвместен и интегриран бюджетен надзор, е интересен подход, който би могъл да позволи интегрирането по подходящ начин на политическите препоръки на ЕС в процеса на изготвяне на националните бюджети. ЕИСК приветства опростяването на семестъра, което вече препоръча в становището си относно ГОР за 2014 г.⁽⁶⁾, и би желал тези промени да бъдат ефективни.

1.9. Комитетът се застъпва за по-голямо единство в представянето на бюджетната ситуация във всяка държава членка. По този начин ще се опростят сравненията и би могла да се повиши ефективността на постигането на решения на европейско равнище. Може би би било интересно и да се преразгледа начинът за изчисляване на вътрешния дълг, така че да предоставя реална и балансирана информация.

2. Въведение

2.1. Комитетът приветства ГОР като насока за „освежаването“ на европейските политики, насочени към стимулиране на икономиката и устойчивия растеж за всички.

⁽⁴⁾ Становище на ЕИСК относно „Социални инвестиции за растеж и сближаване, включително изпълнение на Европейския социален фонд за периода 2014 — 2020 г.“, ОВ С 271, 19.9.2013 г., стр. 91-96 и становище на ЕИСК относно „Инвестиции със социално въздействие“, ОВ С 226, 16.7.2014 г., стр. 21-27.

⁽⁵⁾ Вж. Декларацията от Милано ЕИСК призовава за иновации в системите за социална сигурност в Съюза с цел приспособяване към новите предизвикателства | Европейски икономически и социален комитет.

⁽⁶⁾ Становище на ЕИСК относно „Годишен обзор на растежа за 2014 г.“, ОВ С 214, 8.7.2014 г., стр. 46-54.

Европейският семестър се доказва като работеща база за сравнение за въвеждането или укрепването на бюджетни политики или на структурни реформи, необходими за осигуряване на растеж и постигане на осезаеми резултати; при все това той търпи критика за бавните процедури и липсата на решителност по отношение на най-добрите начини за излизане от тежката криза, която опустоши Европа и която все още се усеща, в по-голяма или в по-малка степен, във всички държави членки.

2.2. Следователно стойността на инициативата не може да се поставя под съмнение, предвид осъзнаването на ограниченията, пред които е изправена всяка държава членка с оглед на политиките на растеж, отразяващи конкретните обстоятелства в нея и скоростта на прилагане на мерките и реформите, оказали въздействие и довели до резултати.

2.3. В ГОР за 2015 г. Комисията недвусмислено препоръчва икономическа политика, основаваща се на три основни интегрирани стълба: ръст на инвестициите, ускорени структурни реформи и отговорна бюджетна консолидация, благоприятстваща растежа.

Комисията счита, че начинът, по който ще бъдат интегрирани тези три стълба на икономическата политика, ще бъде ключът към успеха и постигането на резултати, които биха направили възможно намаляването на безработицата, по-конкретно сред младите хора. За това ще се необходими структурни реформи на пазара на труда, по-нататъшни реформи на пенсионните системи, модернизация на системите за социална закрила, придаване на по-голяма гъвкавост на пазарите на стоки и услуги, подобряване на инвестиционния климат и средата за бизнес, подобряване на качеството на инвестициите в научни изследвания, иновации, образование и обучение и ускоряване на усилията за постигане на ефективност в публичната администрация.

2.4. Интересно е, че Комисията призовава също така и за участие на гражданското общество в целия процес на растеж и промяна, като поставя особен акцент върху участието на социалните партньори⁽⁷⁾. Тя призовава също така държавите членки да включват по-активно националните парламенти и да насърчават активното участие на обществеността, която да спомага за оценяването на политиките, които предстои да бъдат осъществени.

Следва да се отбележи този опит за подобряване на общественото участие в момент, в който са налице тревоги, че хората се чувстват изолирани от Европейския проект.

3. Интегриран подход

3.1. Стимулиране на инвестициите

3.1.1. ЕИСК изразява убеждението, че възстановяването на равнищата на инвестициите, във връзка с доверието на инвеститорите (както институционални, така и частни), е ключов елемент на растежа. Затова Комитетът приветства Инвестиционния план за Европа⁽⁸⁾, насочен към необходимостта да се стимулират жизненоважни структурни инвестиции, създаващи необходимите за конкурентоспособността условия за растеж и устойчивост. ЕИСК счита обаче за сериозен недостатък, че Комисията в своя сам по себе си похвален пакет за инвестиции се съсредоточава само върху частните инвестиции и в голяма степен изключва необходимостта и от публични инвестиции. ЕИСК подкрепя започналата в рамките на Комисията дискуссия за прилагане на т.нар. „златно правило за финансирането“ („golden rule“), в контекста на фискалната уредба на ИПС, с оглед на това публичните инвестиции в бъдещото развитие да бъдат изключени от изчисляването на нетния дефицит на държавите⁽⁹⁾.

3.1.2. Анализът на настоящата ситуация показва, че конкурентоспособността на Европа е намаляла в сравнение с тази на другите световни икономики, което се дължи именно на спада на инвестициите в жизненоважни области, като модернизацията на оборудването и достъпа до технологии и подобряването на образованието, без това да е изчерпателен списък. Въпреки че в резултат от всичко това ЕИСК подкрепя настоящия план за насърчаване на инвестициите, редица променливи остават неясни и биха могли да подкопаят полезността на плана. Идеята основа изглежда стабилна, но ЕИСК има съмнения по отношение на начина за цялостното осъществяване на плана в голям мащаб.

⁽⁷⁾ Вж. препоръките, отправени в становището на ЕИСК относно „Годишен обзор на растежа за 2014 г.“, и доклада на ЕИСК относно средносрочния преглед на стратегията „Европа 2020“ на адрес <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.europe-2020-meetings.34402>

⁽⁸⁾ За Инвестиционния план вж. уебсайта на Европейската комисия http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/index_en.htm

⁽⁹⁾ Становище на ЕИСК относно „Инвестиции със социално въздействие“, ОВ С 226, 16.7.2014 г., стр. 21-27.

3.1.3. Резервите, които ЕИСК е длъжен да изрази по отношение на препоръките в ГОР, засягат в голяма степен ограниченията, пред които все още са изправени някои държави членки във връзка с равнищата на необходимите инвестиции. Все още е налице значително неравенство в достъпа до финансиране, особено за МСП, което би могло да намали полезността на инициативата, дори ако националните правителства проявят политическа воля. На този етап остава неясно по какъв начин ще бъде преодоляно и намалено това неравенство, за да се стимулират приобщаващи инвестиции в Европа, въпреки най-добронамерените препоръки на Комисията по отношение на достъпа на МСП до финансиране, използването на нов поход към несъстоятелността и фалитите на предприятия и подобренията в регулаторната рамка, насочени към улесняване на дългосрочните инвестиции в МСП.

3.1.4. ЕИСК е убеден също така, че съществуващите и достъпни инвестиционни програми ще бъдат от основно значение за постигането на целите, свързани с растежа, и подкрепя необходимостта държавите членки — включително обществеността, предприятията и официалните органи — да бъдат насърчени да играят активна роля в насочените към тях програми, разработени така, че да бъдат приобщаващи и да стимулират най-високите постижения, като например „Хоризонт 2020“⁽¹⁰⁾ (за иновации и научни изследвания), Механизъмът за свързване на Европа⁽¹¹⁾ (за инвестиции в инфраструктура) и COSME⁽¹²⁾ (за финансиране на МСП). При все това обаче ЕИСК призовава структурите за наблюдение на програмите да бъдат направени по-приобщаващи и удобни за потребителите, за да се насърчат най-високите постижения и по-справедливият достъп за всички институции и държави членки без да се загубят стриктността и върховите постижения, които се изискват от програмите.

3.1.5. ЕИСК е напълно убеден в ефективността на социалните инвестиции и прякото им въздействие върху благоденствието на населението. Публичните политики не бива да пренебрегват силата на предприятията от социалната икономика, не само защото те са тясно свързани с гражданското общество, но и поради факта, че представляват добри примери, които могат да бъдат мултиплицирани в подобни ситуации. Европа трябва да популяризира най-добрите практики на държавите членки в цялата Общност⁽¹³⁾.

3.2. Структурни реформи

3.2.1. Единният пазар за стоки и услуги винаги е бил в основата на европейската интеграция. Вече е постигнато много, посредством огромни усилия, но в някои области от основно значение за растежа все още не се наблюдават промени. Затова ЕИСК приветства усилията на държавите членки за премахване на пречките пред създаването на ефективен, ефикасен и справедлив единен пазар. ЕИСК не се съмнява в ползите за европейските потребители от наличието на ефикасен единен пазар за стоки и услуги, който би превърнал Европа в по-привлекателно място за инвестиции и по този начин би оказал пряко влияние върху създаването на работни места и социалното благоденствие. Комитетът обаче е на мнение, че е важно да се положат допълнителни усилия и да се предприемат практически стъпки за постигането на тази цел.

3.2.2. Следователно водещата позиция, която би била спечелена чрез създаването на единен цифров пазар, е от основно значение и ЕИСК е недвусмислено ангажиран с нейното постигане. ЕИСК е напълно убеден в ползите от наличието на ефикасен единен пазар и счита, че условията за финансиране на инвестиции в инфраструктура и знания следва да бъдат ориентирани към постигането на тази цел. При все това Комитетът отбелязва отново различията между държавите членки, които биха могли да попречат на ефикасната интеграция.

3.2.3. Аналогично, едновременно с насърчаването на високите постижения и ефективността на единния цифров пазар⁽¹⁴⁾ Европа трябва да изисква от своите конкуренти да се придържат към европейските правила и стандарти, тъй като всичко друго би било несправедливо към самия вътрешен пазар. ЕИСК няма предвид протекционизъм или друга подобна мярка, а призовава само за яснота в целия процес и за подходящо прилагане на мерките и изискванията, необходими за постигането на водеща позиция в различни области на икономиката и обществото.

3.2.4. Комитетът е на мнение, че плановете за растеж и създаване на работни места трябва да бъдат съчетани с национални реформи, подсилващи участието на висококвалифицираната работна сила, повишаващи производителността и използващи по най-добрия начин системите за образование и обучение.

⁽¹⁰⁾ За „Хоризонт 2020“ вж. уебсайта на Европейската комисия <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020>

⁽¹¹⁾ За Механизма за свързване на Европа вж. уебсайта на Европейската комисия <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/connecting-europe-facility>

⁽¹²⁾ За програмата COSME вж. уебсайта на Европейската комисия http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/index_en.htm

⁽¹³⁾ Становище на ЕИСК относно „Инвестиции със социално въздействие“, ОВ С 458, 19.12.2014 г., стр. 14–18.

⁽¹⁴⁾ Становище на ЕИСК относно „Напредък в изпълнението на стратегията „Европа 2020“, EUR/7 — EESC-2015-00034-00-00-AC-TRA.

3.3. В търсене на отговорна бюджетна политика

3.3.1. Независимо от подобряването на резултатите на държавите членки във връзка с техния вътрешен държавен дълг — броят на държавите с прекомерен дефицит намаля от 24 през 2011 г. на 11 през 2014 г.⁽¹⁵⁾, което показва положително развитие — остава да се направи още много в тази посока, особено с оглед на средносрочния до дългосрочен растеж.

3.3.2. Процесите за приспособяване в държавите членки бяха осъществени за сметка на социалното благоденствие на обществото, засягайки всички, както гражданите, така и предприятията. Ето защо ЕИСК счита, че Годишният обзор на растежа трябва да превърне борбата с все така извънредно високата безработица и преодоляването на социалната криза в изричен политически приоритет.

3.3.3. ЕИСК приветства политика, съчетаваща бюджетна отговорност с политики за икономически растеж, но предупреждава за необходимостта от прилагане на политики, отразяващи реалната ситуация във всяка държава членка. Прилагането на едни и същи мерки в различни ситуации се е доказало като рецепта за неуспех. Комисията не би желала да повтаря грешки от близкото минало.

3.3.4. Комитетът призовава Комисията да засили борбата с данъчните измами и укриването на данъци. Добрите практики в борбата с данъчните измами и укриването на данъци следва да се насърчават и споделят с оглед постигане на по-добри резултати и по-голяма справедливост.

4. Подобряване на системата на управление и повишаване на нейната ефективност

4.1. ЕИСК работи особено активно в процеса на оценка и преразглеждане на прилагането на стратегията „Европа 2020“⁽¹⁶⁾. Затова Комитетът заявява с чувство за отговорност, че съгласуването на момента на преразглеждането на стратегията с европейския семестър и Съвета е ключова мярка за постигане на предложените цели и за повишаване на тяхната ефективност, както и за преразглеждането на самите цели.

4.2. Както отбелязва Координационната група на ЕИСК за стратегията „Европа 2020“, това съгласуване е жизненоважно за оценката на ефективността на мерките, за оценката на поставените цели и за коригирането на прилаганите мерки към повишаване на тяхната ефективност с оглед на реалната ситуация в Европа като цяло и в държавите членки в частност.

4.3. ЕИСК приветства оптимизирането на европейския семестър, особено предложението да се представи подробен единен икономически анализ за всяка държава членка и ускоряването на публикуването му, което се предвижда през месец март. Комитетът счита за важно, че специфичните за всяка държава препоръки (СДП) също ще бъдат представени на по-ранен етап.

4.4. ЕИСК е съгласен с Комисията, че националните програми за реформи (НПР) трябва да бъдат пренасочени и смята за особено важно социалните партньори, както и други организации на гражданското общество, да бъдат ангажирани в тяхното изготвяне на ранен етап. По този начин ще се повиши съпричастността към европейския семестър и ще се стигне до по-доброто му приложение, чрез което в крайна сметка ще се подобри неговата демократична легитимност.

4.5. ЕИСК подчертава, че междинният преглед на стратегията „Европа 2020“ трябва да се публикува своевременно, за да могат заинтересованите страни да разполагат с достатъчно време за подготовка на становища.

4.6. Комитетът смята, че социалните иновации и политиката на социални инвестиции трябва да се включат в прегледа на стратегията „Европа 2020“ и да бъдат подкрепени с отделна водеща инициатива. ЕИСК призовава за въвеждане на измерване на социалното въздействие с оглед напредъка на социалните политики, включително социалните показатели в националните доклади за напредъка.

4.7. Европа трябва да предприеме твърди действия, показвайки солидарност и уважение към суверенитета на държавите членки, отзивчивост и, преди всичко, интелигентна водеща роля при намирането на приобщиавши и балансирани решения, изграждайки консенсус, който да обедини обществеността около един действително европейски проект, носещ ползи за всички.

⁽¹⁵⁾ За „прекомерния дефицит“ вж. Годишния обзор на растежа за 2015 г. на уебсайта на Европейската комисия http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/annual-growth-surveys/index_en.htm, параграф 4 — ПРИЛАГАНЕ НА ФИСКАЛНА ОТГОВОРНОСТ.

⁽¹⁶⁾ Вж. доклада на ЕИСК относно средносрочния преглед на стратегията „Европа 2020“ на <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.europe-2020-meetings.34402>

4.8. ЕИСК е наясно с предстоящите предизвикателства и затова е разтревожен, че в доклада за ГОР липсват идеи по екологичните въпроси. Би трябвало да се очаква тези тревоги да бъдат отчетени в инвестиционния план, но един конкретен раздел за екологичните предизвикателства, възможности и политики също така би овластил европейските ръководители в тази област. Той също така би оказал въздействие върху доверието и увереността в бъдещето на промишлеността в ЕС, както и в благоденствието на хората и устойчивостта.

Брюксел, 19 февруари 2015 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Henri MALOSSE

ПРИЛОЖЕНИЕ

График на Европейския семестър — за справки с графика моля, използвайте следния линк:

<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.europe-2020-opinions.34757>

ISSN 1977-0855 (електронно издание)
ISSN 1830-365X (печатно издание)

Служба за публикации на Европейския съюз
2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG